
3 1761 06629763 1

Kroniker,

gamle og nye.

Kroniker,

gamle og nye,

af

Rudolf Baumbach.

Kjøbenhavn.

Emil Bergmanns Forlag.

1888.

Kjøbenhavn. — J. Cohens Bogtrykkeri.

Indhold.

Den glemte Klokke.

En Gang for mange, mange Aar ſiden var der en from Skovbroder. Han havde vendt Verden Ryggen og bygget ſig en Hytte paa en grøn Eng, der laa midt inde i Skoven, og Bønderne fra Landsbyerne og Gaardene der omkring havde villigt hjulpet ham med at rejſe og indrette den. Men ved Siden af hans Enebo ſtod et Kapel for den ſmerterige Gudsmoder, og højt oppe under et lille Kviſttag hang en lille Klokke, ſom Skovbroderen plejede at ringe paa beſtemte Tider, og dette var hans vigtigſte Dagværk; ſin øvrige Tid tilbragte han med Bøn og from Beſkuelſe. Sin Torſt ſlukkede han i en kølig Kilde, der ſprudlede frem af den ſorte Skovmuld tæt ved Hytten, men ſin Sult ſtillede han med Skovens Frugter og de Fødemidler, ſom troende Bønderkoner bragte ham.

Paa ſaadan Vis levede den fromme Mand en lang Række Aar. Da lagde han ſig ned paa ſit Straaleje, ſvøbte ſig tæt ind i ſin Kutte og døde. Ved hans Jordefærd flød Taarerne rigeligen, og de hulkende Kvinder ſagde: „Vi faaer

aldrig saadan en Skovbroder igjen, som han har været." Og det havde de sandelig Ret i.

Der kom rigtig nok snart efter Eneboerens Hedenfart en anden, som indrettede sig ret hyggeligt i den forladte Hytte, og han var heller ikke saa ilde efter de gode Kvinders Smag, thi han var ung af Aar og havde et Par Øjne i Hovedet, sorte som Slaaenbær. Men den nye Eremit var Mandfolkene en slem Torn i Øjet, skjønt hvorfor er aldrig bleven rigtig opklaret; men kort sagt, en skjøn Dag rottede Bønderne sig sammen, tog Skovbroderen i Kraven og fulgte ham helt ud til Landevejen. Saa vendte Eremitten de uskjønsomme Mennesker Ryggen og blev aldrig siden set der paa Egnen.

Fra den Tid af stod Eneboet tomt og øde, og kun en sjelden Gang lagde en omstrejfende Jæger eller en Pige med sin Krukke Vejen om ad den forladte Hyttte for at hente sig en Læskedrik fra Kilden, som udsprang der. Paa Hyttens Straatag groede det brune Skovmos, men Brombærris og Skovranke slyngede sig om Dør og Vindue. I den hensovede Eneboers Straaleje holdt Skovmusen Barselstue, og i Kapellet havde Rødstjerten bygget sin Rede. Skoven og dens Dyr tog lidt efter lidt den Grund, som Menneskene havde røvet fra dem, i Besiddelse igjen.

Foraaret skulde nu holde sit Indtog, og Jorden forberedte sig til Opstandelsens Fest. Paa vaade Vinger kom Tøvejret flyvende over Havet, rystede Skovens Stammer og kastede Fyrrekogler og visne Grene ned paa Jorden. Kilderne og Bækkene rislede lydeligere og ilede hastigere ad deres bugtede Veje. Stjaalent kiggede Vintergjække og Anemoner

frem af Skovbunden, og den pralende Kjælderhals trak i sit røde Silkeskrud. Saa mødte Hærfuglen med sin brogede Fjerbusk og meldte Kukkerens Komme. Og Krattet rystede de sidste tørre Blade af sig og stod nu der med saftsvulmende Knopper og ventede paa Foraarets Kalden.

Den lille Klokke paa det forfaldne Skovkapel saa med Sorg, hvorledes Alt og Alle rustede sig til Opstandelsens Fest. I fordums Aar, naar Klokkernes Klang ved Paaasketider dirrede gjennem Luften, havde ogsaa den løftet sin Stemme og sunget i Kor med de stolte Søstre i Kirketaarnene. Men de Tider var for længst forbi. Siden den Gang, da de havde begravet den gamle Eneboer, havde ingen Haand ved Paaasketid draget i Klokkerebet; stum og glemt hang Klokken under sit lille Tag, og for en Klokke gives der Intet saa tungt som at maatte tie paa Opstandelsesfesten.

Den stille Uge var begyndt. Om Onsdagen kom Haren med lange Spring ud af Skoven, standsede foran Kapellet, satte sig paa Bagbenene og raabte op til Klokken: „Har Du Ærinde til Byen, saa sig kun til, for nu er jeg paa Vejen derind. Jeg skal bringe Paaskeæg omkring og har saa fuldt op at tage vare, at jeg næppe veed, hvor mit eget Hoved sidder nu." Men Klokken tav sorgmodig stille, og Haren sprang videre.

Næste Nat var der en mægtig Brusen og Susen i Luften. Raadyrene dukkede sig i Kratskoven, for de troede, det var den vilde Jæger, der trak hen over Skoven. Men det var slet ikke den vilde Jagt; det var Klokkerne, der fløj til Rom for at hente Pavens Velsignelse.

Klokken ovre fra Klosteret paa Bjerget kom forbi Skovkapellet og slog sig ned et Øjeblik. „Hvordan staar det til, Søster?" spurgte den den glemte Klokke. „Vil Du ikke med?"

„Ak, jeg vilde gjerne nok," klagede den lille Klokke. „Men jeg har hvilet hele Aaret igjennem; derfor tør jeg ikke tage med. Men, vil Du vise mig en stor Velgjerning, saa læg et godt Ord ind for mig hos den hellige Fader i Rom. Maaske han saa sender mig En, der kan ringe mig Paaske-Søndag. Det er saa tungt at maatte tie, naar alle I andre synger. Vil Du gjøre mig den Tjeneste?"

Klosterklokken brummede Noget, der lød som »non possumus«. Saa lettede den sig som en stor, klodset Fugl fra Jorden og fløj efter de andre Klokker. Og den forglemte Klokke blev sørgende tilbage.

„Vær Du tilfreds, at Menneskene lader Dig i Fred," sagde Natuglen til Klokken. „De dumme Dyr i Skoven forstaar jo dog intet af Ringningen, og mig forstyrrer den kun i mine Betragtninger. Men, for at Du ikke skal føle Dig altfor ensom, vil jeg gjøre mig det hyggeligt her hos Dig. Du kan kun vinde derved, for jeg er en Mand, som Du endnu kan lære Meget af." Saaledes talte Uglen og kroede sig, men Klokken svarede ham slet ikke.

Det gryede ad Paaskemorgen. Endnu laa Dæmringen over Dalene, og Taagestriber trak hen over Bjergenes Skraaninger. En kølig Vind blæste gjennem Træernes Grene, vuggede de hvide Klokkeblomster og susede i det tørre Mosegræs, saa det lød som fjerne Harpetoner. Da farvedes Bjergtoppene røde, og Fyrretræerne knagede og strakte deres

Grene, som vaagnede de af Søvne. Solens Hjul rullede op og strøede Guld over Fyrretoppene, og Skovens Fugle svang deres Vinger, løftede deres Røst og sang Paaske-hymnen. Men den glemte Klokke hang sorgmodig og stum under Kapellets Tag.

I denne samme Stund skred en Ungersvend frem ad Landevejen, som førte gjennem Skoven. Han var klædt i Læderkollert som en Jægersmand og havde en graa Ørne-fjeder i sin Hat. Ved hans venstre Hofte hang en bred Jagtkniv med et Greb af Hjortetak, men i Stedet for Bøssen bar han en tungtpakket Tværsæk af Grævlingeskind i en Rem over Skulderen. I sin højre Haand svang han en jern-beslagen Kjæp af Christtorn, og af alt dette kunde man slutte sig til, at han ikke var i Færd med at drage paa Jagt, men var paa Vandring, og saaledes forholdt det sig netop ogsaa.

Knøsen standsede sin Gang, hvor Stien bøjede af fra Landevejen ned til Møllen, og han syntes vankelmodig, om han skulde drage videre ud ad Vejen eller slaa ind paa Stien over Engen. Men hans Tøven varede kun kort. Han kastede et mørkt Blik hen i den Retning, hvor Skovmøllen laa, slog trodsig med Nakken og udstødte et Jagtraab, som Fyrreskoven kastede tilbage. Saa vandrede han videre og sang:

Du grønne Skov, hvor Linden groer,
Nu vil jeg fra Dig drage.
Jeg vandrer ud paa den vide Jord
For efter Lykken at jage.

Hin ædle Færd
Jeg øved' her,
Den rappe Hjort at hede.
Nu staar min Lyst
Til Kamp og Dyst
Paa blodbestænkte Hede.

Der sad en Falk, hvem Trolddom bandt
Paa Gjærdets lave Tue.
Mørk og forsagt, mens Tiden randt,
Og kurred' som en Due.

Bag Hækkens Blad
Den bytte gad
Sin Frihed for en Rede.
— Forbi, forbi,
Flyv atter fri,
Højt over vilden Hede!

Men de sidste Ord vilde ikke rigtig frem af Knøsens Strube, og det halvkvalte Suk til sidst stemte ikke rigtig med den lystige Jægervise.

Pludselig forlod Jægeren den brede Vej og spankede tværs igjennem Skoven lige løs paa det forladte Enebo. Ved Kilden, der rislede frem ved Siden af Kapellet, gjorde han Holdt, bøjede sig ned og fyldte et Træbæger med det kolde Vand. Han tømte det langsomt, slængte de sidste Draaber hen i Mosset og sagde: „Saa, nu er det forbi."

Vandet var frisk og koldt, men kunde ikke rigtigt svale hans hede Blod. Den unge Jægersmand satte sig paa Stentrinet til Eneboet og skjulte Ansigtet i sine Hænder.

Sidste Sommer var han kommen hjem, efter at have været længe borte, og havde taget Tjeneste hos den gamle Skovrider. Han havde set sig viden om i Verden, havde med

Kejserens Forstmænd jaget Gemsen og Stenbukken oppe i Højbjergene, havde fulgt sin Herre omkring paa de lystige Jagtslotte og til det glimrende Hof paa Kejserborgen, og alle Vegne havde han bragt sin Kjærlighed med til den blonde Møllerdatter fra Dalen i hans Hjemstavn. Han var kommen tilbage med en klækkelig Sparepenge og mange søde Forhaabninger, men de var blevne til slet intet, og nu stod han i Begreb med at drage udenlands og lade sig hverve som Landsknægt.

Det var ved Skovkapellet, han første Gang efter den lange Skilsmisse havde mødt sin Elskede igjen. Hun var kommen derhen for at hente Vand, og, da Jægeren fik Øje paa den skjønne, ranke Skikkelse, der bøjede sig ned over Kilden, var hans Fryd herover bleven saa mægtig, at han med et vildt Jubelraab var sprungen frem af sit Skjul og havde fanget den Forskrækkede i sine Arme, men hun havde sat ham sin stærke Haand for Brystet, saa han tumlede tilbage, havde vendt ham Ryggen og var gaaet bort derfra.

Senere havde Jægeren en Gang igjen forsøgt at nærme sig Møllerdatteren. Det var i Høstens Tid, da Gamle og Unge flokkevis drog ned til Dansepladsen; da var Jægeren gaaet den Skjønne i Møde og havde med en venlig Hilsen villet række hende en Buket mørkerøde Nelliker. Men, da hun saa Knøsen komme sig i Møde, var hun vendt om og gaaet tilbage til Møllen, og Jægeren havde forbitret slængt sine Blomster i Møllebækken. Den knibske Pige havde vel fisket Nellikerne op ved Mølledigет, tørret dem og gjemt dem i sit Skrin; men det vidste han imidlertid ikke.

Saa kom Trodsen op i ham. „Gaaer Du til Venstre, saa gaaer jeg til Højre," tænkte han, og for at hun ikke skulde bilde sig ind, at han tog sig Sagen altfor nær, søgte han Selskab med lystige Brødre, svirede, sang og slog sig saadan løs, at han kom i Folkemunde Mile vidt og bredt omkring.

Og saadan gik det hele Vinteren igjennem. Da saa man en Aften paa Himmelen en Ildslue i et Sværds Lignelse, og kort Tid efter kom der Efterretning om, at til Foraaret vilde der blive Krig i Vælskland. Heller ikke varede det længe, forend Hververtrommen gik i Landet, og paa Landevejen vrimlede det med farende Svende, der alle drog til den kejserlige Lejr. Da sagde Skovforsterens Jægersvend sin Tjeneste op, gav sine Kompaner et lystigt Afskedsgilde og fulgte nu efter alle de Andre, for i Felten at glemme, hvad der pinte og nagede ham. Og nu var han virkelig ogsaa allerede naaet til Eneboet i Skoven. Der sad han paa Tærskelen og hang sorgmodigt med Hovedet.

En sagte, fjærn Raslen i Underskoven naaede Knosens Øre. Jægersmanden vaagnede i ham, og med skarpt Blik spejdede han efter Aarsagen hertil. Men det var intet Vildt, som strejfede gjennem Krattet. Mellem Fyrrestammerne lysnede og skinnede det som af Kvindeklæder, og lydløst, men med højt bankende Hjærte, gled Jægeren om bag Eneboets Mur, thi op igjennem Skoven kom hun vandrende, som han helst vilde glemme og ikke havde kunnet glemme.

Pigen kom langsomt nærmere. Af og til bøjede hun sig for at føje en Blomst til den Urtekost, hun bar i Haanden,

og hver Gang gled hendes lange, lyse Fletninger frem og strejfede Jorden. Hun naaede hen til Kilden, øste Vand op i et Lerkrus og satte Blomsterne deri. Saa traadte hun ind i Kapellet, stillede Kruset med Blomsterne foran den hellige Jomfrues Billede og knælede ned paa de mosgroede Trin. Hun fremsagde med dæmpet Stemme Engelens Hilsen, og saa begyndte hun at aabne sit Hjærte for Himmeldronningen. Det var en Bøn fuld af Selvanklage og Ruelse. „Jeg har drevet ham bort fra mig," klagede hun, „drevet ham ud i Farer og Død, og jeg elsker ham dog saa højt, højere end mine Øjnes Lys. Endnu var det tidsnok, og med et forsonligt Ord kunde Alt vende sig, om jeg blot vidste, at han endnu holdt af mig. Det er jo Paaske, Miraklernes Tid. Giv mig, Du Himmelske, et Tegn paa, at han endnu tænker paa mig i Troskab og Kjærlighed, saa løber jeg efter ham, saa langt mine Fødder kan bære mig, og bringer ham med mig tilbage. Giv mig et Tegn!"

Da lød Klokken svagt over hende; det var kun en eneste Tone, men den klang gjennem hendes beklemte Hjærte som en jublende Frydesang. Hun slog Øjnene op og vendte dem spørgende imod den hellige Jomfrues Billede. Da lød Klokken anden Gang, men stærkere og lystigere, og, da Pigen vendte sig om, stod den unge Jægersmand i Kapellets Dør og bredte sine Arme ud imod sin Elskede. Og denne Gang flygtede hun ikke, hun kastede sig om den vilde Jægers brune Hals og stammede Elskovens Ord.

Mejserne og Fuglekongen, som boede mellem Fyrre-

træernes Grene, kom flagrende, og Skovmusen stak Hovedet ud af sin Kammerdør, og alle kiggede de nysgjerrigt paa det unge Par i Kapellet.

Længe holdt de To hinanden fast omslyngede. Da greb Jægeren efter Klokkerebet og raabte op til Klokken: „Hør Klokke, Du har ført os sammen igjen, nu skal Du melde Skoven vor Lykke!" Og den lille Klokke paa Kapellets Tag straalede glad i Morgensolen og svingede utrættelig op og ned og lod sin Stemme lydelig klinge ind i Skoven.

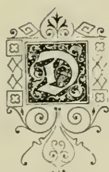
Fra Taarnene i de omliggende Landsbyer lød de fornemme Kirkeklokkers Klang. De var i den forløbne Nat vendte hjem fra deres Romerrejse og havde skuet mangfoldige Vidundere; men ingen sang sin Paaskesang saa glad som den lille forglemte Klokke i Skoven.

Ungdomskilden.

Det var Midsommerdag, og Middagens Glød laa over Kornmarkerne. Af og til strøg en frisk Vind over fra den nære Bjergskov, da nikkede Axene dybt, og Valmuen ved Markskjellet dryssede sine fine Blomsterblade. Græshoppen og Faarekyllingen musicerede i Kornet, og fra Slaaentornen paa Gjærdet lød Gulspurvens sagte Kvidder derimellem. Op igjennem Ageren, der strakte sig fra Dalen henimod Bjerget, vandrede hen ad den smalle Sti en ung Bondekvinde med slank, kraftig Vært. Hun bar Egnens folderige Kjole og havde til Værn mod Solens Straaler et rødt Tørklæde paa Hovedet; over hendes venstre Arm hang en Kurv, og i sin højre Haand bar hun et Lerkrus.

Da Gulspurven i Slaaentornen fik Øje paa hende, flagrede han op paa den højeste Kvist og hilste hende kvidrende:

Skjøn Jomfru, hvor Du blomstrer!

Men den lille Fugl tog Fejl. Den blonde Grethe var ingen skjøn Jomfru, men en ung Kone, og nu var hun paa Vejen til sin Mand, der huggede Brænde hist oppe i Skoven.

Da Grethe havde naaet Skovbrynet, standsede hun og lyttede, og snart røbede Lyden af en Øxes Slag hende, hvad Vej hun skulde styre sine Skridt. Saa varede det heller ikke længe, før hun fik Øje paa sin Mand, som med vældige Hug fældede løs paa et Fyrretræ, og med jublende Røst kaldte hun paa ham.

„Bliv staaende, hvor Du staar!“ raabte han igjen til hende. „Træet falder lige strax!“ Og Fyrren drog et dybt Suk, bøjede sig og sank bragende til Jorden.

Nu kom Grethe frem, og den solbrændte Skovhugger sluttede sin unge Hustru i sine Arme med et hjærteligt Kys. Saa satte de sig ned paa en Træstamme og tog Maden frem af Kurven. Da lagde Hans Brødet fra sig igjen, greb sin Øxe og sagde: „Jeg har glemt Noget,“ gik hen til Stubben af den fældede Fyr og huggede tre Kors i Veddet.

„Hvorfor gjør Du det, Hans?“ spurgte hans Hustru.

„Det er for Skovfruens Skyld,“ forklarede Manden. „Den lille Stakkel har en farlig Fjende, det er den vilde Jæger. Han forfølger hende baade Dag og Nat og jager hende med sine Hunde. Men, naar det lykkes den forfulgte Skovfrue at ty hen paa saadan en Træstub, saa kan den vilde Jæger ikke gjøre hende Noget for de tre Kors's Skyld.“

Den unge Kone gjorde store Øjne. „Har Du nogensinde mødt den Skovfrue?“ spurgte hun nysgjærrig.

„Nej. Hun viser sig kun sjældent, men i Dag er det

Midsommerdag, saa kommer hun frem." Og pludselig raabte han med klar Stemme ind i Skoven: „Skovfrue, kom frem!"

Han havde kun gjort det for Lojers Skyld; men paa den hellige St. Hans Aften maa man ikke drive Spog i Skoven med slige Ting.

I samme Nu stod der foran Parret en liden Kvinde, kun en Alen hoj, men velskabt og skjøn af Aasyn. Hun bar en lang, hvid Klædning og i sit gule Haar en Mistelkvist.

Hans og Grethe blev saare forfærdede. De rejste sig ilsomt fra deres Sæde, og Grethe gjorde, saa godt hun evnede, et dybt Knix.

„I har kaldt paa mig i rette Tid," sagde Skovfruen og pegede med sin Finger paa Solens Hjul, der netop stod over hendes Hoved, „og een Villighed —" her pegede den lille Kvinde paa den mærkede Træstub, „— er den anden værd. Guld og Sølv kan jeg ikke skjænke bort, men jeg veed dog Noget, som er bedre. Følg med mig; der skal intet Ondt vederfares Jer, men tag Jert Krus med, I kan faa Brug for det."

Saaledes talte hun og gik i Forvejen. Hans tog sin Brændeøxe paa Skulderen, Grethe greb Lerkruset, og Begge fulgte efter Skovfruen. Men hun havde en Gang aldeles som en And, og Grethe puffede til sin Mand, pegede paa den vraltende Skovfrue og vilde hviske ham Noget i Øret; men Hans lagde sin Pegefinger paa Munden. Intet krænker nemlig det lille Væsen mere, end naar man spotter hendes Gang; hun har nemlig Gaasefødder og bærer derfor og-saa den lange, side Kjortel.

Efter en kort Vandring naaede de Tre hen paa en Eng i Skoven. Ældgamle Træer stod i Kreds derom, i Græsset prangede Lilier og blaa Klokkeblomster, og store Sommerfugle sad der iblandt og spillede op og ned med Vingerne. Men Hans, som troede, han kjendte hele Skoven, kunde slet ikke mindes, at han nogensinde havde sat sin Fod paa dette Sted. I Udkanten af Engen stod der et lille Hus. Dets Vægge var klædte med Træbark, og Taget var dækket med Fyrrekoglernes Skæl, men hvert Skæl var fæstet med en Rosentorn. Her boede Skovfruen.

Hun førte sine Gjæster hen bag Huset og viste dem en Kilde, hvis Vand piblede lydløst frem af den sorte Jord. Saftige Sværdlilier og Følfod voxede om dens Rand, og hen over Vandspejlet dansede grønne Guldsmede.

„Det er Ungdomskilden," sagde den lille Kvinde. „Et Bad i dens Vover gjør Oldingen til Dreng igjen og den gamle Kvinde til en ung Pige. Men drikker man Vandet, saa holder det Alderdommen borte og skjænker Ungdommens Friskhed lige til Døden. Fyld nu Jert Krus og bær det hjem, men hold godt Hus med det kostbare Vand; een Draabe hver Søndag er nok til at holde Jer unge. Men kun Et endnu: saasnart Du, Hans, kaster dit Øje paa en fremmed Kvinde, eller Du, Grethe, paa en fremmed Mand, saa mister Vandet sin Kraft. Mærk Jer det vel. Øs nu deraf og lev saa vel!"

Saaledes meldte Skovfruen, afviste det lykkelige Pars Taksigelser og gik ind i sit Hus. Men Grethe fyldte Kruset

med Vandet fra Ungdomskilden, og derpaa ilede de, saa hurtigt de kunde, hjem til deres Hytte.

Saa snart som de kom hjem, fyldte Hans Vandet paa en Flaske og tættede Proppen med Granharpix. „Foreløbig," mente han, „har vi nu ingen Brug for Ungdomsvandet og kan spare derpaa; den Tid kommer tidsnok, da vi kan trænge til det." Og saa satte de Flasken op i Hængeskabet, hvor de gjemte deres Kostbarheder: et Par gamle Mønter, et Granat-halsbaand med en Guldskilling ved og to Sølvskeer. —

„Men Grethe, nu gjælder det at tage sig i Agt for, at Vandet ikke skal miste sin Kraft!"

Og som de tog sig i Agt! Naar den unge Skovrider kom forbi Husets Urtegaard og vexlede en Hilsen med Grethe, som han gjærne plejede, da saa Grethe ikke op fra sine Urtebede. Og naar Hans om Aftenen sad henne i „Den hvide Hjort", og den kjønne Lise bragte ham hans Vin, saa satte han et Ansigt op som en Hankat i Tordenvejr; og til sidst gik han slet ikke mere paa Værtshuset, men blev hjemme hos sin Hustru. — Saa maatte Vandet da rigtig nok bevare sin Tryllekraft.

Saaledes hengik et Aar for det unge Par i Kjærlighed og Lyksalighed, og da blev de To til Tre; i Vuggen sprællede en buttet Dreng og skraalede, saa Hjærtet hoppede i Livet paa hans Fader.

„Nu," mente han, „er det vel paa Tiden, at vi trækker Flasken op. Hvad mener Du, Grethe? En Draabe af Ungdomsvandet vil vistnok gjøre Dig godt."

Grethe antog Forslaget, og Hans gik ind i den Stue, hvor Trylledrikken var opbevaret. Med Hænder, der skjælvede af Glæde, trak han Proppen op, men — o Ve! o Ve! Flasken gled fra ham, og Ungdomsvandet flød ud over Gulvet. Der manglede ikke meget i, at Hans selv var gaaet i Gulvet, saa forskrækket blev han over Ulykken. Hvad nu! Hans Kone maatte for Guds Skyld ikke vide, hvad der var sket; hun kunde jo tage sin Død derover af Forskrækkelse. Muligt kunde han senere betro hende, hvad han havde begaaet; maaske kunde han ogsaa finde Ungdomskilden igjen, — som han rigtig nok hidindtil forgjæves havde søgt om, — og Tabet kunde saaledes gjenoprettes. Ilsomt fyldte han en ny Flaske, der saa ud ganske som den første, med Kildevand, og det var ogsaa Kildevand, han skjænkede for sin Hustru.

„Aa, hvor det kvæger og styrker!" sagde Grethe, „tag ogsaa selv en Draabe med, Du kjære Hans." Og Hans lystrede og priste Mirakelvandets Kraft, og fra den Tid af tog de hver Søndag, naar det ringede til Kirke, en liden Taar hver. Og Grethe blomstrede som en Rose, og alle Hans's Sener svulmede af Kraft og Sundhed. Dog udsatte han fra Dag til Dag at tilstaa, hvad han havde gjort; thi i sit stille Sind haabede han, at han nok skulde finde Ungdomskilden en Gang. Men, skjønt han strejfede igjennem Skoven paa alle Kanter, kunde han dog ikke finde Engen igjen, hvor Skovfruen boede.

Saaledes gik der nu igjen et Par Aar. Den lille Dreng havde faaet sig en lille Søster, og Mo'er Grethe havde faaet sin runde Hage fordoblet. Selv saa hun det rigtig nok ikke,

thi den Gang var Spejlene ikke opfundne endnu; Hans saa det ganske vist, men han tog sig vel i Vare for at tale derom og fordoblede kun sin Kjærlighed til sin trivelige Hustru.

Da skete der en Ulykke; allenfals holdt Mo'er Grethe det for en Ulykke. Da hun en Dag gjorde rent i Huset, kom lille Peter, hendes ældste Barn, til det Hængeskab, hvor Flasken med det formentlige Ungdomsvand var stillet hen, og klodset væltede han Flasken, saa den gik itu, og hele Indholdet spildtes.

„O, Du algodeste Himmel!“ jamrede hans Moder. „Det er dog en Guds Lykke, at Hans ikke er hjemme.“ Med rystende Hænder samlede hun Skaarene op fra Gulvet og erstattede Flasken med en anden, som hun fyldte med ganske almindeligt Vand. — „Nu bliver det vist snart opdaget; thi nu er det forbi med den evige Ungdom, o Ve, o Ve!“ — Men foreløbig, besluttede hun, vilde hun ikke lade sin Mand vide Noget.

Atter gik der en rum Tid, og de to Ægtefæller levede med hinanden som den Dag, da Præsten havde lagt deres Hænder sammen. Enhver af dem vogtede sig omhyggeligt for at lade den Anden mærke, at Ungdommen var forbi, og hver Søndag tog de samvittighedsfuldt deres Mirakeldraaber.

Da skete det en Morgen, at Manden, da han kæmmede sig, fik et graat Haar mellem sine Fingre. Og han tænkte: „Nu er det nok paa Tiden, at jeg maa sige Mo'er ren Besked.“ Med tungt Hjærte begyndte han saa: „Grethe, jeg troer næsten, at vort Ungdomsvand har tabt sin Kraft Se

en Gang! Der fandt jeg sandelig et graat Haar. Jeg bliver saamænd gammel."

Grethe blev forfærdet, men tog sig hurtigt i det, tvang sig til at le højt op og udbrød: „Et graat Haar! — Jeg var kun en lille Tøs paa ti Aar og havde allerede en hel graa Lok i mit Haar. Saadant Noget kommer tidt nok for. Du har jo fornylig slaaet en Grævling; maaske har Du faaet noget Fedt op i Haaret, og Grævlingefedt veed Du nok, farver jo Haaret graat. Nej, kjære Hans! Vandet har saamænd sin gamle Kraft endnu, eller" — hun saa paa ham med et ængsteligt Blik, — „eller synes Du maaaske ogsaa, at jeg er bleven gammel?"

Saa lo Hans himmelhøjt: „Du, gammel? Du blomstrer jo som en Pintselilje!" Og saa favnede han hendes mægtige Midie og gav hende et Kys. Men, da han var bleven alene med sig selv, sagde han med stille Fryd: „Gud ske Lov! hun mærker jo slet ikke, at vi bliver gamle. Naa, mig selv kan det da være lige meget med."

Og saadanne var ogsaa hans Kones Tanker.

Samme Dags Aften dansede Landsbyens unge Karle og Piger efter en vandrende Spillemands Fedel, og intet Par iblandt dem alle sammen svang sig lystigere om Lindetræet, end Hans og Grethe gjorde. Bønderkonerne kom ganske vist med mange Spottegloser om dem, men de To hørte i deres Lyksalighed slet Intet til Spotten.

Saa skete det i Høstens Tid derefter, at Hans og hans Husstand fortærede en alderstegen Mortensgaas, som Grethe knækkede en af sine Tænder paa. Da blev der en stor Be-

drøvelse, thi hun havde været meget stolt af sine hvide Tænder. Og, da de to Ægtefæller var blevne ene med hinanden, sagde Konen med usikker Stemme: „Den Ulykke var heller aldrig sket, naar Vandet — —“

Men saa udbrød Hans: „Vandet skal da ogsaa hjælpe for alt muligt! Hvor tidt sker det ikke, at et Barn mister en Tand ved at knække Nødder? Hvad har Du at indvende mod det dejlige Vand? Er Du ikke saa frisk og sund som et ungt Salathoved? Eller har Du maaske kastet dine Øjne paa nogen Anden, siden Du ikke længere troer paa Vandets Kraft?“

Da lo Grethe, tørrede Taarerne af sine Kinder og kyssede sin Gamle, saa han næsten tabte Vejret derved. Men om Eftermiddagen sad de paa Bænken foran deres Dør og sang en tostemmig Sang om trofast Kjærlighed, og de, der netop kom forbi, sagde ved sig selv: „De to gamle Narre!“ Men de var lykkelige og hørte det ikke.

Saaledes gik nu mange Aar. Huset var blevet Børnene for trangt; de var dragne ud deraf, havde giftet sig og havde selv faaet Børn. Begge de Gamle var igjen alene og holdt af hinanden som paa deres Bryllupsdag, og hver Søndag, naar det ringede til Kirke, tog de hver især en Draabe af deres Flaske.

Da lakkede det atter en Gang ad St. Hans-Aften. I Skumringen sad Hans og Grethe foran deres Dør og stirrede over mod Bakkerne, hvor St. Hans-Blussene flammede, og i det Fjærne lød Jubelen fra Karlene og Pigerne, som havde tændt Ilden og parvis sprang gjennem Flammerne. Da

sagde Konen: „Kjære Hans, jeg kunde nok have Lyst til en Gang igjen at gaa op i Skoven. Har Du ogsaa Lyst, saa giver vi os i Morgen tidlig paa Vej. Men Du maa kalde paa mig, for, naar Hyldebusken blomstrer, sover vi unge Fruentimmer jo gjærne til den lyse Dag." Hans gik ind derpaa. Næste Morgen kaldte han paa sin Kone, og de gik sammen op i Skoven. De fulgtes Arm i Arm som et Par Kjærestefolk, og den Ene holdt trofast Trit med den Anden.

Naar Hans forsigtig stavrede hen over en Trærod, sagde Grethe: „Men Hans, Du springer jo som et Kid!" Og naar Grethe trippede ængstelig hen over en Grøftekant, lo Manden og raabte: „Pas paa Skjørterne, lille Grethe! Hop!" Og saa søgte de sig en gammel Gran op, og, hvad Grethe havde bragt med sig, smagte dem rigtig godt i dens Skygge.

„Her var det jo," sagde Hans, „at Skovfruen den Gang viste sig for os, og der ovre maa jo Skovplænen med Ungdomskilden ligge. Men jeg har aldrig kunnet finde Engen og Kilden igjen."

„Og det har, Gud være lovet, heller aldrig været nødvendigt," faldt Grethe ivrig sin Mand i Talen. „Vor Flaske er jo langt fra tom endnu."

„Nej, vist saa," sagde Hans og nikkede. „Men det vilde lige godt dog glæde mig, om vi kunde træffe den gode Skovfrue en Gang igjen og takke hende for vor Lykke. Kom! lad os kun gaa og se ad. Maaske er jeg heldigere i Dag end forhen."

Saa rejste de sig op og gik ind i den dybe Skov, og se en Gang! Efter et Kvarters Vandring straalede den solaabne

Skoveng for deres Øjne! Lilier og Klokkeblomster mylrede i Græsset, brogede Sommerfugle flagrede ud og ind, og i Skovbrynet stod ogsaa det lille Hus som for mange Aar siden. Med bankende Hjærter gik de rundt om Hytten, og ganske rigtigt, der sprang jo Ungdomskilden paa det gamle Sted, og grønne Guldsmede svirrede hen over den.

Hans og Grethe traadte hen til Kildens Rand. De holdt hinanden om Livet og bøjede sig ned over Vandet, — og fra Kildens blanke Spejl kiggede to graa Hoveder med venlige, rynkede Ansigter op imod dem.

Da brast de hede Taarer ud af begge de Gamles Øjne, og stammende og hulkende tilstod de hinanden deres Brøde, og det tog lang Tid, inden det blev dem Begge klart, at de gjensidig kjærligt havde haft hinanden til Bedste de mange Aar igjennem.

„Saa har Du altsaa dog vidst, at vi begge To var blevne gamle?" raabte Hans himmelglad.

„Ja, det har jeg rigtig nok," lo Grethe gjennem sine Taarer.

„Ja, og jeg med," jublede gamle Hans og gjorde et Forsøg paa et Glædeshop. Men saa tog han sin Hustru om Hovedet og kyssede hende ganske ligedan som den Gang, hun gav ham sit Ja.

Og som voxet op af Jorden stod Skovfruen nu foran begge de Gamle.

„Velkommen herud!" sagde hun. „Det er længe siden, jeg har set Jer her hos mig. Men hvad er det?" vedblev hun og truede med Fingeren. „I har nok holdt daarligt Hus med

Ungdomsvandet. Rynker og graa Haar! Ej, Ej! — Naa," vedblev hun trøstende, „dem skal vi let blive af med. I er jo kommen tidsnok. Frisk Mod! Spring ud i Ungdomskilden — der er ikke dybt — og duk Eders graa Hoveder ned under Vandet, saa skal I se Mirakler. Det Bad giver Jer Ungdomskraft og Skjønhed igjen. Men rask nu, inden Solen gaar ned!"

Hans og Grethe saa spørgende paa hinanden. „Vil Du?" spurgte Manden med usikker Stemme.

„Aldrig nogensinde," svarede Grethe strax. „Aa, hvis Du vidste, hvor glad jeg er, for at jeg endelig en Gang maa være gammel. Og saa gaar det da heller ikke an for vore Børns og Børnebørns Skyld. Nej, kjære Skovfrue, tusind Tak for al Jer Godhed, men vi vil dog heller blive, som vi er. Ikke sandt, Hans?"

„Jo," svarede Hans og nikkede. „Vi er gamle og vi vil være gamle. Hurra! Du skulde bare vide, Grethe, hvor kjønt de graa Haar klæder Dig!"

„Ja, som I vil," sagde Skovfruen lidt krænket. „Her nøder man Ingen." Og med disse Ord gik hun ind i sit Hus og smækkede Døren i efter sig. Men de to Gamle kyssede hinanden igjen og vandrede saa Arm i Arm hjem gjennem Skoven, medens Skjærsommersolen gød sin gyldne Glans over deres graa Hoveder.

Hvorledes To fandt hinanden.

Ovre i Afrika skulde der holdes Troldemøde, og fra alle Verdens Kanter drog Deltagerne derhen i luftige Kjøretøjer. Der var ogsaa en gammel Fe, som havde forladt sit Slot og givet sig paa den lange Rejse. Men hendes dragespændte Vogn var i Tidernes Løb bleven noget brøstfældig, og, da den rullede ned ad et stejlt Skybjærg, knækkede den Axelen. Strax begyndte Vognen at hælde og trillede med samt de sprællende Drager helt ned paa den faste Jord. Nu kan en Fe vist nok taale mere end dødelige Mennesker, men hun var dog noget betaget over Uheldet, og, at hun var landet lige midt i en folkerig By, gjorde ikke hendes Ærgrelse mindre.

Men Byen var ingen anden end Molborg, og de Folk, der stimlede sammen om den splintrede Vogn, var Molborgere. Og de gjorde store Øjne. Baade Konger og Grever havde de set indenfor deres Porte, men en Fe, som

kjørte med et Drageforspand gjennem Luften, havde de aldrig set før. Ellers teede de sig som brave, christne Mennesker, de slæbte Vognen ind til Smeden, og Dragerne trak de i Stalden og fyldte Krybben for dem med Begkranse og Svovltraad, men Feen selv blev af Borgermesteren med velvalgte Ord buden ind under hans beskedne Tag og anmodet om at tage sig en liden Forfriskning oven paa den Forskrækkelse.

Feen modtog den vakre Mands Indbydelse, vederkvægede sig med Mad og Drikke og tog ovenpaa under Borgermesterens Vejledning Byens Seværdigheder i Øje. Hun saa ganske vist Mangt og Meget, som hun rystede paa Hovedet over, og, hvad hun erfarede om de gode Molborgeres Livsvaner og Sæder, gjorde hende ganske betænkelig, og da hun kom tilbage hos sin Vært, tog hun sin Tryllebog frem, bladede den igjennem og vidste snart med sig selv, hvad hun vilde.

„Jeg maa hjælpe de gode Folk," sagde hun ved sig selv og bad Borgermesteren om en Samtale under fire Øjne.

Først udtalte hun sig meget rosende om Staden, men begyndte saa forsigtigt at gjøre opmærksom paa de foreliggende Mangler og Brøst, og, da Byens Overhoved trak paa Skuldrene og indrømmede, at ganske vist var ikke Alt, som det kunde og burde være, saa sagde Feen:

„Hr. Borgermester! Der er et Utyske, som har sneget sig ind i Jeres By, og i Aarhundredernes Løb har det gjort Byens Borgere og — tag mig det ikke ilde op — Jer selv med noget tykhovedet. Nu har jeg imidlertid lidt Forstand paa at mane Aander bort, og nu skal jeg fri Jer fra denne Landeplage. Vil I følge mig op paa Raadhuset?"

De gik da sammen op paa Raadhuset, som ganske manglede Vinduer, og hvis Indre kun var tarveligt oplyst af Tranlamper. Der slog Feen sin Bog op og begyndte Besværgelsen.

Hun havde allerede hvisket sine Trylleformler i nogen Tid, da sprang paa en Gang og med stærk Larm Dørene op til det store Egetræs Skab, i hvilket Byens Sigil, Byskraaen og Byens Arkiv var opbevarede, og fra dets Indre væltede en blaalig Dunst frem. Borgermesteren forskansede sig bag en Lænestol og ventede med Angst og Bæven paa Aandens Aabenbarelse. Men Feen vedblev med sin Besværgelse, Taageskyen fortættede sig, og sluttelig antog Aanden legemlig Skikkelse. Skræk og Rædsel voldte den dog ikke, snarere kun Medlidenhed, thi den aabenbarede sig som et ungt Fruentimmer med flad Pande og slove Ansigtstræk. Og Pigen, eller hvad hun nu var, begyndte strax at græde og hulke, saa det var en Ynk at høre paa.

„Der har I Byens Aand," sagde Feen, „se nu til at blive af med hende paa en skikkelig Maade. Men gjør ikke den Smaa nogen Fortræd, det maa I love mig."

Borgermesteren havde faaet sin Fatning igjen. Han betragtede den ynkelige Skikkelse og spurgte med strenge Miner: „Hvem er Du?"

Men Pigen kunde ikke tale for bare Hulken. Da bøjede Feen sig ned over Borgermesteren og hviskede ham et Ord i Øret, saa at Hans Hæderværdighed sank ned i Stolen.

„Forfærdeligt!" stønnede han og slog sig for Panden med begge Hænder. Længe sad han saaledes.

„Gjør nu en Ende paa det, Hr. Borgermester," sagde Feen omsider, „og se blot at blive af med hende."

„Ja, bort maa hun," sagde han sønderknust. „Uantastet skal hun drage herfra, men højt og dyrt maa hun sværge paa aldrig at vende tilbage."

Og saa skete det. Thi udfærdigede Borgermesteren et Pas til den Landflygtige, satte sit Segl og Bomærke derunder, og, da Aftenklokken i Taarnet ringede Sol ned, laa Byen og dens Enemærker allerede langt bag ved Utysket.

Men fra den Tid af er Borgerne i Molborg atter kloge og forstandige Folk.

* * *

Sorgmodig drog den Forviste frem ad Landevejen. Hun vandrede hele Natten igjennem, og, da Fuglene havde sovet ud og vaagnede op, og Bjærgtoppene farvedes røde af Morgensolen, kom hun til en Landsby. Hun mindedes dunkelt, at hun fordum en Gang havde levet iblandt Bønder, og at hun den Gang havde haft det rigtig godt. Nu vilde hun derfor prøve sin Lykke her i Landsbyen. Ved Brønden paa Bygaden stod en kraftig Bondekone med røde Arme og blandede Vand i Mælken, som hun skulde bære ind til Kjøbstaden. Bondekonen var den landlige Enfoldighed.

Modfalden traadte Pilegrimmen hen til hende og spurgte beskedent: „I skulde vel ikke have Brug for en Pige?"

„Jo, en Pige kunde jeg vel nok bruge," svarede Bondekonen og saa den fremmede Kvinde prøvende ind i Øjnene:

„Ho, ho, er det Dig!“ udbrød hun saa og slog en skraldende Latter op. „Dig kjender jeg jo, Dig har jeg tidt nok set inde i Byen. Nej, min Gode, Dig er der ingen Plads for her i Landsbyen. Drag Du bare videre!“ Og den landlige Enfoldighed vendte Stakkelen sin brede Ryg og tog atter fat paa sin Dont.

Pigen vandrede videre. Hun gik fra Hus til Hus, men intet Steds lukkede man hende ind; barsk eller haanligt viste man hende Døren, og Hundene gjøede efter hende. Ligervis gik det hende i næste By, og hun saa sig allerede om efter en Krog, hvori hun kunde overnatte, da hun fik Øje paa et gammelt, skummelt Hus, hvis Dør stod aaben.

Hun traadte ind ad den og fandt i et hvælvet Rum i Stuen en gammelagtig Kvinde, som sad og skrev flittigt ved Skinnet af en Lampe. Støvede Bøger og gulnede Pergamenter laa og flød rundt omkring, og Edderkopper havde spændt deres Næt ud i alle Kroge. Men den skrivende Kvinde var selve Lærdommen.

„Har I ikke Brug for en Pige?“ spurgte den Fredløse med svag Stemme.

Lærdommen skjød sine Hornbriller op paa Panden og mønstrede den Fremmede, nikkede velvilligt med sit graa Hoved og sagde: „Der er Noget ved Dig, som jeg godt kan lide. Du kan gjærne blive her.“

Og den Fremmede blev der.

Tjenesten hos Lærdommen var egentlig ikke stræng, og Fruen fik fra Dag til Dag den stille, flittige Pige mere og mere kjær. Naar hun undertiden var i rigtig godt Lune,

læste hun endog et Stykke Manuskript op for sin Terne og spurgte: „Hvad synes Du om det?" Saa gjorde Pigen Rede for sig og sagde sin Mening, saa godt hun kunde, og Fruen nikkede bifaldende og skrev Pigens Ord op som Randgloser til Texten.

Det var et lykkeligt Samliv, men en skjøn Dag kom der en Mand til Huset med Bud og Befaling fra Kongen, at alle de Folk, der boede i Staden, skulde skrives op, baade Mænd og Kvinder og Børn; thi Kongen vilde nok vide, hvor mange Undersaatter han havde. Og Pigen maatte ogsaa ind for Æmbedsmanden.

„Har Du Skudsmaalsbog eller noget andet Papir?" spurgte han, og Pigen kom frem med det Pas, som Borgermesteren i Molborg havde udfærdiget hende. Manden saae det igjennem og satte et forbavset Ansigt op. Saa rakte han Husets Frue Papiret og spurgte smilende: „Har I ogsaa vidst, hvem I havde til Huse?"

Lærdommen tog Passet, læste det og tabte Papiret ud af Hænderne: „O, Du Godeste!" stønnede hun svagt. Saa bad hun Æmbedsmanden bønligt om at holde ren Mund, betalte den skjælvende Pige hendes tilgodehavende Løn, gav hende nogle aflagte Klæder i Tilgift og dreiede Nøglen to Gange om i Døren efter den bortdragende Ulykkesfugl.

* * *

Med bøjet Hoved listede Stakkelen ud af Byen, og, da hun efter en besværlig Vandring kom ind i en Skov, besluttede hun at slaa sig ned der og blive Eneboerske.

Hun havde allerede tilbragt adskillige Dage i Skovens Ensomhed, da hun en Morgen, mens hun plukkede Bær, kom til et Havegitter. Sjældne Træer og Blomster voxede indenfor, og imellem Grenene kvidrede Fugle i spraglede Fjederdragter. Men paa de med Guldsand bestrøede Gange vandrede en gammel Kone. Det var nu ingen anden end den selvsamme Fe, som havde drevet den Ulykkelige i Landflygtighed, og med et højt Raab sank Pigen sammen, da hun saae sin Uven igjen.

Feen traadte ud, løftede den afmægtige Pige op og vederkvægede hende med en kraftig Balsam. Saa førte hun den stakkels, skjælvende Pige op paa sit Slot og beroligede hende med venlig Tiltale:

„Nu skal Du blive her et Par Dage," sagde hun, „og komme Dig rigtig igjen. Imens finder vi vel sagtens nok Noget, der kan passe for Dig. Jeg har jo voldt din Ulykke, saa det er ikke mere end billigt, at jeg nu tager mig af Dig igjen."

Saa lukkede Feen sig inde i sit Studerekammer og paakaldte sine tjenende Aander for at lægge Raad op med dem.

Tredie Dagen derefter blev den Fremmede atter kaldt ind til Feen. Hun saae venlig paa hende og sagde: „Ja, mit Barn, nu har jeg noget Godt til Dig. Om en liden Stund skal dine Sorger vende sig til Glæde."

Hun ringede paa sine Kammerterner og befalede, at hendes Gjæst skulde iføres kostelige Klæder. Alle Ternerne gjorde deres Bedste, og, da Pigebarnet en Times Tid derefter atter traadte frem for sin Velynderske, nikkede hun meget anerkjendende med Hovedet.

„Kom nu med mig!“ bød hun og førte den unge Pige ud i Slotsgaarden. Der stod et nydeligt, mælkehvidt Æsel med Vinger paa og Damesaddel.

„Sæt Dig nu op!“ befalede Feen og hjalp selv Pigebarnet op i Sadelen. Saa hviskede hun Æselet et Par Ord i dets lange Øren, og Æselet skrydede fornøjet, spilede sine Vinger ud og svang sig op i Luften som en Falk.

„Hold nu godt fast!“ raabte Feen og viftede med sit Lommetørklæde; men Æselet var allerede steget saa højt til Vejrs med sin Byrde, at det ikke var større at se til end en Lærke over en Kløvermark. Men Feen gned sig i Hænderne med et fornøjet Smil.

Det fortryllede Æsel kunde rigtigt nok flyve; ligeud skjød det afsted som en Due, der søger hjem til Slaget, og, da det saa sit Maal ligge lige neden under sig, dalede det nok saa pænt og langsomt ned, saa Ryttersken ganske blideligt naaede Jorden.

Æselet stod foran et prægtigt Slot. Vaabenskjoldet over Porten førte en gylden Kalkun i sit røde Felt. Broget klædte Tjenere kom styrtende for at hjælpe den sælsomme Rytterske ned af Sadelen; men ved den brede Marmortrappes nederste

Trin stod en stadselig Mand i prægtige Klæder. Det var selve Slottets Herre.

Ærbødig tog han sin Hat med de vajende Strudsfjedre af for den Fremmede og førte hende ind i Paladset. —

Hvor her var pragtfuldt! —

De traadte ind i Riddersalen, og her bøjede Herren sirligen Knæ for Damen og sagde: „Velkommen, Du henrivende Febarn! Jeg er udødelig, veed Du vel, og kun en Udødelig kan blive min Gemalinde; men derfor har ogsaa Skæbnen bragt Dig hid til mig. Jeg er Hovmoden."

Han rejste sig op og stod i al sin Herlighed foran den sanseløse Pige.

„Og hvem er Du, min tilbedte Gudinde?" spurgte Hovmoden. „Hvad er dit Navn?"

Den Fremmede løftede sit Ansigt i Vejret, og Taarer blinkede i hendes vandblaa Øjne.

„Ak!" sukkede hun, „jeg tør ikke bedrage Jer. Udødelig er jeg rigtig nok ogsaa, men, naar I først hører mit Navn, vil I forstøde mig. Jeg er — — —"

„Hvorfor standser Du, himmelske Fe? Tal og sig, hvem Du er!"

„Jeg er Dumheden," fremstammede hun og holdt sin Haand for Øjnene.

Slotsherren lo, saa det gjenlød fra Hvælvingerne.

„Og det skulde jeg tro?" udbrød han højt. „Nej, aldrig i Evighed. Men kald Dig, hvad Du vil. Jeg slipper Dig

ikke fra min Side, og endnu i Dag skal vort Bryllup bo.
Vil Du saa ikke?"

Da sank Dumheden med forklaret Aasyn til Hovmodens stjærneklædte Bryst og hviskede med et saligt Smil: „Jo!"

Men højt oppe over dem veg Salens Loft til Side, og i en rosenfarvet Sky kom den gode Fe til Syne og velsignede de Lykkeliges Forening.

Den fangne Mare.

Op til det Hus, hvori jeg henlevede mine Drengeaar, stødte der en stor, overgroet Have, der strakte sig helt hen til den forfaldne, med Vedbend beklædte Bymur, og som kaldtes Klosterhaven. Sandsynligvis havde Haven en Ejermand, men ham kjendte jeg ikke. Jeg betragtede den som min Jagtgrund, jagede lystigt de Guldbiller, som sværmede omkring Hyldebuskene, og fangede i mit Net de Sommerfugle, der solede sig paa de blomstrende Tulipaner.

Men der var ogsaa noget Andet, der drog mig hen til Klosterhaven. Op til Byens Mur klyngede sig et lille, forfaldent Hus, som var klistret op ad den som en Svalerede. Kalken var hist og her falden ned fra Væggene, saa at Bindingsværket tittede frem, paa Taget groede Huslog og St. Hansurt nok saa frodigt, og mellem Vinduerne hang Staaltraadsbure, hvori Finker kvidrede deres længselsfulde Sang om Skoven og tykke Korsnæb klatrede rastløst op og

ned; men uden for Doren hoppede sædvanlig en Skade, som havde mistet sine Halefjer, lystigt omkring. I dette Hus boede gamle Top, og jeg og gamle Top havde sluttet Venskab med hinanden.

Hvem gamle Top da var? Ja, egentlig var han jo Skomager, men det var længe siden, at han havde øvet den Haandtering. Det var gaaet svært tilbage for ham, og nu afrettede han Dompapper og Irisker, flettede Fuglebure og kogte Fuglelim. Men det gav kun ringe Indtægt, og, havde ikke hans Kone været, havde han vist oftere endda maattet suge paa Lappen, end han nu kom til.

Moer Top var en meget søgt Person. Ingen i hele Byen kunde besørge fin Vask saa godt, som hun. Endvidere vaskede hun Handsker og tog Pletter af Klæder med et Pletvand, hun selv havde opfundet. Hun var en kraftig Kvinde med brede Hofter, et grumme hæsligt Ansigt og kunde skjælde og smælde om Kap med en Skade. Men det tog man nu ikke saa nøje, thi hun var som sagt et dygtigt Fruentimmer, som arbejdede fra Morgen tidlig til Aften silde, men lige godt var der tidt nok Smalhans i Kokken og Kjælder, og stakkels gamle Top havde kun faa gode Dage. Min Moder lod ham somme Tider nyde lidt godt af sit Spisekammer, og jeg var i saa Fald den, der bragte ham det. Saa maatte jeg sætte mig op paa en skrøbelig Træstol, og den Gamle viste mig saa en afrettet Fugl eller fortalte mig en Spøgelsehistorie, som jeg synes endnu bedre om. Og, hvad der gav disse Spøgelsehistorier en ganske særlig Ynde, var den Omstændighed, at Fortælleren selv havde oplevet dem alle sammen.

Om jeg blot vilde optegne Tiendeparten af dem, vilde det blive en Bog, der var tykkere end en Bibel.

En Dag sent paa Høsten kiggede gamle Top ud af Vinduet, vinkede ad mig og sagde: „Veed Du hvad, lille Nabo! I Dag er det min 70aarige Fødselsdag; men Du maa ikke sige det til nogen Moders-Sjæl —," hvorpaa jeg strax kilede op til Moder, for at melde hende denne mærkelige Nyhed. Min søde Moder smilede, og lidt senere paa Dagen travede jeg ned igjennem Klosterhaven til den Gamles Bolig, belæsset med et stort Sigtebrød, en Flaske Kirsebærvin, en Kardus Tobak — rigtig god Blaamand — og en liden Pengesum.

Den Gamle skjændte paa mig, ganske tilfreds med min Aabenmundethed, smagte paa Drikkevarerne, nikkede bifaldende med sit graa Hoved og tog atter fat paa sit Arbejde. Men dette bestod kun i at plukke nogle aflivede Gulspurve.

„Det er i Grunden," sagde han, „Synd saadan at tage Livet af Sangfugle, men disse her er nu nogle ganske almindelige Fyre, som det ingen Skade gjør. Naar der ikke længere er Noget at pille ude i Marken, kommer de flyvende ind til Laderne og skriger: „Giv mig lidt — giv mig lidt!" Og, naar de saa hele Vinteren igjennem har fedet sig paa Bondens Regning, og Foraaret kommer igjen, saa flyver de deres Vej og siger: „Tak for mig!" Derfor gjør jeg mig heller ingen Samvittighed af at dreje Halsen om paa det nederdrægtige Kræ, og saa smager de Fyre for Resten ogsaa rigtig godt. Men til at stege dem i, skulde man vel helst have noget Fedt

eller noget Smør. Hør, lille Nabo, naar Du nu gik op til din Moder og bad hende om lidt Smør, saa sagde hun da vist aldrig Nej."

Jeg bragte ham, hvad han ønskede. Fuglene blev stegte, og en halv Time efter sad vi sammen ved det festlige Maaltid og havde det rigtig godt.

„Spis ikke for meget Rugbrød!" advarede den Gamle mig, „det er altfor tungt for din Kalvemave, og fylder Du den for meget, saa kommer Maren ind i Nat og rider Dig. Veed Du ikke nok det?"

„Jo vist. Naar man ligger bedst i sin Seng og sover, sætter hun sig paa Hug paa Ens Bryst, saa man ikke kan faa sit Vejr, og hun ser ud som en sort Kat med gloende Øjne."

„Ja saa!" sagde gamle Top, „kommer hun til Dig som en sort Kat? Da hun kom til mig, saa hun anderledes ud."

„Aa, fortæl mig det, Nabo," bad jeg, og Mester Top fortalte:

„Jeg stod i Arbejde hos en Skomagermester her i Byen og var en rask, ung Svend. En Gang red Maren mig en Nat, og, da jeg næste Morgen fortalte Mester og de andre Svende det, saa sagde Mester: „Spis ikke saa mange Kartofler om Aftenen og drik et Krus Øl mindre, saa lader Maren Dig nok i Fred!" De andre Svende lo, og jeg holdt min Mund, for en Svend maa jo ikke sige sin Mester imod. Men nu var der iblandt Svendene en rigtig gammel Knark, som sjælden holdt længe ud hos een Mester ad Gangen og havde tilbragt sit halve Liv mellem Poppeltræerne paa

Landevejen. Han havde været vidt omkring i Verden, og han vidste Raad for alle Ting. Saa ved Fyraften sagde han til mig: „Vil Du have Fred for Maren, saa skal Du stoppe Nøglehullet i din Kammerdør til, inden Du gaar i Seng, for Maren kommer altid ind ad Nøglehullet og skal samme Vej ud igjen. Er hun endnu udenfor, naar Du tætter Døren, saa maa hun blive derude; men, er hun allerede kommen ind i Kamret, saa kommer hun straks til Syne. Jeg kjender En, som havde et sælsomt Æventyr med en Mare, og sand er Historien, for den har staaet paa Prent. Han havde stoppet Nøglehullet til, fordi Maren saa tidt havde plaget ham, og virkelig fanget hende. Men hun var skabt som en skjøn Jomfru, og de var saa blevne sammen og havde i lang Tid haft det rigtig godt med hinanden. Men en Dag plager Nysgjerrigheden ham; skulde det virkelig være muligt, tænker han, at et Fruentimmer kan komme ud og ind ad saadant et Nøglehul? Han tager Proppen ud af Nøglehullet, men hvad sker saa? Hun bliver mindre og mindre, og tilsidst svæver hun som en Fjer i Luften. Han vil nappe Fjeren, men den smutter fra ham og svæver som en Røgstrime ud af Nøglehullet. Saa kunde han kigge efter hende. Saadan fortalte nu den gamle Svend. Men jeg fulgte hans Raad og stoppede Nøglehullet til, og siden den Tid havde jeg Nattero."

„Var det hele Historien?" spurgte jeg.

„Nej, nu begynder den først. Hør nu bare! En Søndagseftermiddag var jeg ganske alene paa Værkstedet. Naar Mester og de andre Svende gik paa Ølstuen eller Keglebanen, blev jeg helst hjemme, strakte mig i Kakkelovnskrogen og læste en

Røverhistorie eller en anden nyttig Bog, og det gjorde jeg nu ogsaa den Eftermiddag. Men, mens jeg læste, var jeg falden i Søvn, og ganske rigtig kommer Maren igjen til mig, og hun saa ud som et kjønt, lystigt Pigebarn. Jeg vaagner og gnider mine Øjne, men Maren forsvinder ikke; tvært imod begynder hun at tale til mig og siger: „Vil han ikke være saa god og lægge mig en Flække under min ene Sko.“ „Gjærne!“ svarede jeg, „det er rigtig nok Søndag, men det skal nok blive gjort!“ Og saa saa jeg paa Pigen. Død og Pine! hvor hun var kjøn, saadan en Snes Aar gammel, og da hun saa paa mig med sine store, sorte Øjne — ja det forstaar Du nu ikke, lille Nabo. Hun trak Skoen af, og jeg tog den i Arbejde. Imens fortalte hun mig, at hun var kommen fra Hovedstaden og arbejdede i en Linnedforretning, at hun Ingen kjendte her i Byen o. s. v. o. s. v. Skaden paa Skoen var snart repareret, og, da jeg ingen Betaling vilde have, smilede hun som Junisolen, trykkede min Haand, og væk var hun.

Den Historie rendte mig rundt i Hovedet, jeg svigtede ikke ved nogen Søndagsdans, for jeg haabede nu at træffe den fremmede Jomfru, men jeg traf hende intet Steds, og jeg fik alskens sælsomme Tanker.

Om det nu alligevel havde været en Mare!

Kort Tid derefter faldt der mig en lille Arv til, saa jeg kunde blive Mester.

Jeg indrettede mig et Værksted henne i Sudergade, og, da jeg havde det Hele indrettet, indbød jeg Lavsmestrene til et Middagsmaaltid. Der gik det lystigt til. De fik Æggesøbe og Flæskesteg med Rødkaal til i Guds Velsignelse; det drak

vi saa Øl til, og til sidst, da vi var rigtig lystige, satte jeg to Flasker Vin for mine Gjæster — de var elleve, og jeg var den tolvte. Saa gjorde de rigtig nok store Øjne." Her afbrød Mester Top sin Beretning og tog sig en Slurk Kirsebærvin.

„Videre!" sagde jeg indtrængende.

„Da Mestrene saa var gaaet," vedblev Fortælleren, „satte jeg mig i min Lænestol, for at hvile ud paa mine Anstrængelser og faldt i Søvn."

„Ah, ha!" bemærkede jeg. „Nu veed jeg det, nu kommer Maren."

„Ganske rigtig," indrømmede Top. „Pludselig staar hun, som jeg vaagen og i Drømme stadig tænkte paa, foran mig, som om hun var skudt op af Gulvet. Hun holdt en Pakke i Haanden og sagde: „Undskyld Mester, at jeg ser ind til Jer."

„Men Jomfru," og Hjærtet bankede i mig som et Hammerværk, „hvordan er J dog kommen ind her? Døren var jo lukket!"

„Jh!" svarede hun og lo, „gjennem Nøglehullet naturligvis." Og da viste hun mig sine smaa Musetænder, saa jeg blev ganske underlig til Mode. Og saa vedblev hun: „Jeg har sagt min Tjeneste op og vil tage hjem igjen, hvor jeg er kommen fra, og da jeg saa kommer forbi hans Hus, ser jeg ham sidde her, og nu er jeg kommen herind. Jeg er da vis paa, J tager mig det ikke ilde op? Jeg vil kun sige Levvel til Jer."

„Sige Levvel!" raabte jeg og greb hende om Haanden, „nej, det bliver der ikke noget af. Min er Du, og min bliver

Du. Og at Du ikke skal smutte ud af Nøglehullet igjen, det skal jeg nok sørge for," siger jeg, springer hen til Døren og sætter en ordentlig Prop af gammelt Avispapir i Nøglehullet. Saa var hun fangen."

„Og hvad saa, hvad saa?" spurgte jeg igjen.

Men den Gamle spidsede Øren, snappede Flasken i en Fart og stak den bag i sin Lomme.

„Stille, der kommer hun," sagde han forknyt.

Døren gik op, og ind sejlede Mo'er Tops brede Skikkelse. Hun smed en svær Byldt Vasketøj paa Gulvet, saa hele Huset rystede derved, stak Næsen i Vejret og snusede:

„Her lugter jo af Steg," sagde hun.

„Det var kun et Par usle Gulspurve," sagde Herren i Huset ganske slukøret.

„Naa saadan?" tog Konen fat. „Mens jeg slider og slæber Dagen igjennem, saa Blodet springer mig ud af Neglerødderne, sidder den gamle Dovendidrik herhjemme, steger Fuglevildt og lever som Abraham i Paris! Og naturligvis, gnavet det af til Benene. O, din Fraadser! — Og Du," saa vendte hun sig om mod mig, „ja Du er mig den Rette! I Stedet for at stikke Næsen i dine Skolebøger, hænger Du her hos denne gamle Dagtyv og lader ham proppe Dig med sine Lognehistorier. Dig bliver der aldrig noget ordentligt af. Husk bare paa, hvad jeg har sagt."

„Lille Kone," sagde den Gamle indsmigrende, „se bare, hvad han har haft med til os."

Og med disse Ord rakte han hende de Smaapenge, jeg havde bragt ham i Fødselsdagsgave.

Det stemte Mo'er Top meget mildere. Hun brummede Noget, der lød ligesom: „Mange Tak!" tog saa en Hankekurv og forsvandt med den og Pengene, for at kjøbe ind til Huset.

„Fortæl mig nu bare Historien ud," bad jeg, da det slemme Fruentimmer var gaaet.

„Den Historie er ude," sagde gamle Top.

„Men hvad blev det til med den Mare, Du fangede? Er hun siden fløjet sin Vej?"

Mester Top rystede tungsindigt paa Hovedet.

„Nej," sagde han, „hun er ikke fløjet væk, hun er bleven hos mig, og hun vil sagtens blive hos mig, til de lægger mig i min sidste Seng. Nu har Du lige netop set og hørt min Mare."

Jeg blev ganske stille, og gamle Top selv faldt i Tavshed; men endelig rømmede jeg mig og sagde:

„Hør, Nabo, veed Du, hvad jeg havde gjort i dit Sted? Jeg havde taget Proppen ud af Nøglehullet igjen."

„Aa, dit gamle, kloge Kyllingenæb," sagde Mester Top. „Jeg var saamænd lige saa klog som Du, og det allerede fjorten Dage efter, at jeg havde fanget min Mare; men det hjalp ikke Noget. Og jeg har ogsaa siden, da vi var bleven gifte, været i stor Tvivl, om min Kone virkelig er en Mare. For hun havde nemlig sin Døbeseddel med sig, og et rigtigt Spøgelse har hverken Døbeseddel eller saadanne Dokumenter. Og saa længe det gik mig godt, kom der af og til En og Anden af hendes Familie i Besøg, saa rent ud sagt, jeg

tvivler meget paa, at hun kan gaa ind og ud af et Noglehul. Men Forsigtighed skader allenfals aldrig, og naar jeg, som det forhaabentlig ogsaa sker en Gang, døer før min Kone, saa vil jeg sandelig bede St. Peter om Forlov til at sætte en ordentlig Prop i Noglehullet paa Himmerigs Dør. Det kunde maaske dog hjælpe mig til at nyde den evige Salighed uden nogen Mare."

De fire Evangelister.

Han hed Gustav Adolf, og han var Søn af Uhrmager Nothnagel, som havde sin beskedne Tilværelse i en lille By. Gustav Adolf vilde ofre sig til den gejstlige Stand, og han havde allerede i en meget ung Alder begyndt med at vie Kirken sin Tjeneste; hver Søndag ringede han, i Begyndelsen kun den lille Klokke, men senere, da han kom bedre til Kræfter, den store, og naar Menigheden andægtig istemmede sine Psalmer, traadte han med hellig Iver Orgelets Bælge, saa den klare Sved trillede ham ned over Panden. Og naar han jordfæstede afdøde Kanariefugles og Kattekillingers jordiske Levninger mellem Kaalhovederne i sin Faders Kokkenhave, saa talte han saa rørende over Graven, at Vaskekonerne, som arbejdede ved den forbiløbende Møllebæk og hørte paa det, fik Taarer i Øjnene derved.

I Skolen var han rigtignok ikke blandt de bedste. Han havde et tungt Nemme, og det gik kun langsomt frem med hans Læsning, Skrivning og Regning, men sin Katechismus kunde han paa Fingrene, og der var eet Kunststykke, som han

forstod, han kunde nemlig fremsige sit Fadervor lige saa rask forlængs som baglængs, og det kunde ingen af hans Kammerater gjøre ham efter. For Resten var Gustav Adolf ingenlunde noget Heldøre, end sige nogen Hykler, men han var en godmodig, brav, lille Fyr, som Alle godt kunde lide.

Naar Drengen i sine Forældres Paahør talte om at blive Gejstlig, rynkede hans Fader Panden, ikke fordi han i og for sig havde Noget at indvende imod selve Haandteringen, men fordi han i Betragtning af sine beskedne Indkomster gyste for Omkostningerne ved Studiet. Men hans Moder smilede i stille Fryd ved Tanken om en Gang at se sin Søn paa Prædikestolen, og da Hr. Rektoren ved Byens Skole en Gang uforbeholdent erklærede, at Gustav Adolf var altfor indskrænket til at kunne studere, gik hun dybt krænket sin Vej og vilde ingenlunde tro ham.

Men der var en Hage til ved Sagen. Gustav Adolf var, som man siger, ikke skaaret for Tungebaandet, og der var visse Bogstaver, som han havde ondt for at udtale, særlig voldte R og S ham stort Besvær. Saa læste han en skjøn Dag i sin Læsebog om den berømte Taler Demosthenes, der havde maattet kæmpe med de samme Vanskeligheder, og strax besluttede han at efterligne ham. Han klippede vel ikke sit Hovedhaar af, som hin havde gjort, men han gik hver Dag ned under den brusende Sluse ved Vandmøllen, tog et Par Kiselstene i Munden og deklamerede med høj Røst Visen om Johan, den glade Sæbesyder.

Ja, med sin staalfaste Udholdenhed vilde han sikkert

have bragt det vidt som Prædikant, om ikke Forsynet havde gjort ham en Streg i Regningen.

Hans Moder, som hidtil havde været hans bedste Støtte, lagde sig paa sin Sotteseng og døde. Hans Fader udtalte saa et Magtsprog, og Gustav Adolf maatte som Uhrmagerlærling holde sit Indtog i det faderlige Værksted. Der stod nu den stakkels Dreng og maatte rense og smøre sine Medborgeres Uhre, og der var i hans Tanker ingen usaligere Skabning paa hele Guds grønne Jord end Gustav Adolf Nothnagel.

Men Tiden læger Alt. Han lærte at føje sig, og, da man betroede ham at trække Uhret i Kirketaarnet op, var han allerede halvvejs forsonet med sin Skæbne.

Aarene henrandt, det ene som det andet; Gustav Adolf havde udlært og drog paa Vandring. Men han kom ikke længere end til næste By og vendte hjem, saa snart den lavsmæssige Tid var udløben. Saa arbejdede han et Par Aar igjen som Svend hos sin Fader, indtil denne tog Afsked med det Timelige, og nu var han selv Indehaver af Forretningen, og Forretningen trivedes vel.

Snart derpaa blev Pladsen som Kirkebetjent ledig ved Byens Kirke. Til alle gode Borgeres Forundring søgte Gustav Adolf Bestillingen og fik den ogsaa. Onde Tunger hviskede, at lav Vindesyge havde drevet den velstaaende Mand til dette Skridt; men, da det blev vitterligt, at den nye Kirkebetjent havde afstaaet sin Løn til Bedste for Fattighuset, forstummede Bagvaskerne, og Gustav Adolfs Anseelse

tog til som Maanen i andet Kvarter. Og Præsten satte dertil igjennem, at Hr. Nothnagel fik Titel af „Famulus“. Det lød ogsaa bedre end Kirkebetjent.

Fra den Tid af viste Gustav Adolf sig ogsaa kun offentligt i en langskjødet, sort Frakke, som han knappede helt op i Halsen, men ovenover Kraven tittede et ærbart, hvidt Halsbind frem under et glatraget Fuldmaaneansigt, om hvis Mund der altid spillede et velvilligt Smil. Gustav Adolf havde forsonet sig med Skæbnen, hans Barndoms Drømme var vel egentlig ikke gaaede i Opfyldelse, han var ikke den Første i Kirken, men uomtvistelig den Anden, thi Organisten, hvem denne Rang egentlig tilkom, gik og snapsede underhaanden, hvis Aarsag han kun var slet anskreven i Menigheden.

At den nye Kirkens Famulus kort efter sin Æmbedstiltrædelse tog sig en christelig Jomfru til Ægtehustru, fandt Alle saare forstandigt, men da han godt og vel et Aar derefter stod glædesstraalende ved Døbefonten, over hvilken en lille skraalende Nothnagel blev baaren, da rystede mangen En paa Hovedet, og selve Hr. Pastoren saa forundret op; thi den lykkelige Fader havde med Tilsidesættelse af alle borgerlige Døbenavne valgt Navnet „Matthæus“ til sin Førstefødte. Gustav Adolf brød sig dog Intet om Folks Snak og glædede sig ved den lille Matthæi Trivsel.

Atter holdt Glæden sit Indtog i Hr. Nothnagels Hus. Der blev født ham en Søn igjen, og da Præsten spurgte, med hvilket Navn Barnet skulde døbes, svarede Faderen: „Marcus“. Saa var det da aabenbart, hvad Hr. Nothnagel

stræbte efter, og han lagde heller intet Dølgsmaal paa, at han ikke ponsede paa ringere end at omgive sig med de fire Evangelister.

Himlen syntes virkelig ogsaa at være den brave Mands Forehavende gunstig, thi halvandet Aar derefter sluttede en sprællende „Lucas" sig til Matthæus og Marcus, og atter et Aar derefter turde Hr. Nothnagel haabe paa med det Første at naa sine Ønskers Maal. Men, hvem skulde have tiltroet det ventede Barn en saadan Ondskab! Det kom, og det kom i rette Tid, men det kom til Verden som en lille Pige. Da blev Gustav Adolf saare bedrøvet. I Begyndelsen gik han i Rette med Forsynet og vilde ikke se til Barnet — det fik Navnet Elisabeth. — Men saa læste han sig selv en djærv Straffeprædiken for sin Utaknemmelighed, tog sig fremtidig af den Lille, som det sømmer sig en Fader og Kirkens Tjener, og satte sit Haab til det næste Barn. Men dette var endnu mere ondskabsfuldt end det sidste — det blev nemlig helt borte. Det ene Aar gik efter det andet; Matthæus, Marcus og Lucas voxede op som raske Drenge, men den fjerde Evangelist, Johannes, lod stadig vente paa sig.

Da kom der en hærgende Farsot over den lille By, og Fru Nothnagel faldt som et Offer for den. Efter Sorgeaarets Udløb tænkte Ægtemanden rigtigt nok paa at skabe sig Muligheden for Erhvervelsen af en Johannes ved at gjenindtræde i Ægtestanden, men hans Børn snakkede ham fra dette Forehavende, og Gustav Adolf var og blev Enkemand. De unge Nothnageler artede sig vel. Matthæus studerede allerede og det endda Theologi, Marcus gik paa Lærer-

seminariet, Lucas arbejdede i sin Faders Værksted, og Elisabeth passede Huset. Hun var en kjøn, slank Pige med et frisk, rundt, lille Ansigt og tykke, blonde Fletninger, og naar gamle Nothnagel betragtede hende, smilede han fornøjet i al Hemmelighed. Han havde Noget i Sinde med sin Datter, men, hvad det var, talte han ikke om.

Den kjønneste unge Mand i hele Byen og Omegnen var den Gang Kjældersvenden paa Gjæstgivergaarden „Vildmanden". Han hed „Jean", men kaldtes „Sjang". Med den Smidighed, der udmærker hans Stand og Stilling, forbandt han den fine Optræden, der er ejendommelig for en Gesandtskabs-Sekretær, sit blonde Skjæg bar han som en Skibskaptejn, og tværs igjennem hans krøllede Haar gik der en snorlige Skilning fra Panden helt ned i Nakken. Derhos gik han altid med snehvidt Linned, brede Manchetter og Skjorteknapper af Aluminium saa store som en Daler. Ja, han var en prægtig ung Mand. Der gik desuden i Byen det Sagn, at han kunde glæde sig ved en net lille Formue, og at han tænkte paa med det Første at kjøbe selve „Vildmanden". Det var derfor heller intet Under, at Borgerdøtrenes Hjærter bankede stærkere, naar den smukke Jean svævede dem hilsende forbi.

Hvor behændigt den unge Mand nu end forstod at tumle med Tallerkener og Glas, saa ubehændigt havde han nu i nogen Tid behandlet sit Commeuhr. Der gik sjældent en Uge, uden at han trængte til Hr. Nothnagels Hjælp for sit Kronometer, snart var det Glasset, der var knækket, snart var det Fjederen, der var sprungen. Jean plejede saa altid i egen

Person at bringe Patienten til Lægen, og naar den var helbredet, punktlig hente den igjen, og naar han kom, og naar han gik, skete det heller ikke sjældent, at Kokkendøren sprang op paa Klem, og et kjønt lille Pigeansigt kom til Syne i Sprækken med et venligt Blik, inden det forsvandt igjen.

Søndageftermiddag, naar Aftensangen var forbi, og Vejret var godt, plejede Hr. Nothnagel at gaa sig en Spadseretur med sin Datter ud til det saakaldte Jægerhus, hvor Byens Borgere morede sig med at slaa Kegler. Hr. Nothnagel spillede aldrig med, thi han syntes ikke, dette lod sig forene med hans Værdighed, men et godt Krus Øl var ham ikke imod, særdeles naar det blev krydret med en fornuftig Passiar, og i adskillige Uger havde Jean, Kjældersvenden, nu leveret dette Krydderi. Hvor han dog var en dannet, ung Mand, og som han i Grunden kjendte Verden! Og for Resten var han jo et ordentligt, sat Menneske, som hver Søndag gik regelmæssigt i Kirke med sin Psalmebog med Guldsnit i Haanden.

Den blonde Elisabeth blev Dag for Dag mere munter og sang som en Lærke ved sit Arbejde. Men hendes Fader blev samtidig efterhaanden mere stille og eftertænksom.

Og saa begav det sig en Søndag, omtrent ved Middagstid Klokken 12, at den smukke Jean styrede sin Gang hen imod Hr. Nothnagels Hus. Han var i sine sorte Klæder og havde pyntet sit Knaphul med en rød Nellike, der i nogen Afstand saa ud som et Ordensbaand. Paa sit krollede Hoved bar han en spejlblank, sort Hat, straagule Handsker paa sine Hænder, men over hans venstre Arm hang en musegraa

Overfrakke med brunt Silkefoder. Og alle Folk, der saae ham drage afsted, stak Hovederne sammen og sagde: „Nu skal han hen og fri til Elisabeth. Ja, den Pige har rigtigt nok Lykken med sig!“

Og Folk tog heller ikke Fejl. Jean traf hendes Fader, der allerede havde lagt sin Æmbedsdragt og i en magelig Slobrok røg sin Pibe, alene i Dagligstuen.

I en velaffattet Tale fremsatte den unge Mand sit Andragende. Han talte om sin Kjærlighed til Elisabeth og gik derpaa med en fin Vending over til sine Formuesomstændigheder. Med sin højre Haand drog han allerede en liden Pakke Papirer op af sin Brystlomme, da Hr. Nothnagel med alvorlig, næsten forgmodig Stemme sagde: „Sæt Dem ned, unge Mand; jeg har en Meddelelse at gjøre Dem.“

Og Jean satte sig beklemt paa Kanten af en Stol.

Hr. Nothnagel begyndte at tale. Han gik meget langt tilbage i Tiden, talte om sine Ungdomsdrømme og sine skuffede Forhaabninger, alt sammen Ting, som vi jo nu kjender tilstrækkeligt, og saa vedblev han:

„De veed, kjære Hr. Sjang, at det var mit inderligste Ønske at kunne kalde en fjerde Søn min; jeg vilde have ladet ham døbe Johannes. Himlen har ikke villet det; den gav mig en Datter i Stedet for den inderlig ønskede Søn. Hun er et kjært, velsignet Barn, min Glæde paa mine gamle Dage, og det er min daglige Bøn, at se hende lykkelig. Men jeg har svoret en dyr Ed, en Ed, der nu, efterat jeg har lært Dem, kjære Sjang, at kjende, næsten fortryder mig; thi den skiller Dem og min Elisabeth ad for Tid og Evighed.

Jeg har nemlig svoret kun at give min Datter til en Mand, som hedder Johannes, og derfor kan hun nu ingensinde blive nogen „Sjangs“ Hustru.“

Saaledes talte Hr. Nothnagel og bøjede bedrøvet sit Hoved. Men Jean hoppede som en Fjerbold op af Sædet og spurgte:

„Og Navnet er den eneste Hindring?“

„Den eneste, det sværger jeg Dem til.“

Jean stod foran ham med forklaret Aasyn. Saa trak han op af sin Brystlomme et sammenlagt Papir, foldede det ud og forelagde den Gamle det.

„Læs da selv, Hr. Nothnagel!“ sagde han triumferende.

Denne modtog forundret Dokumentet og læste: „Daabsattest for Johannes Obermüller —“ længere kom han ikke. Papiret faldt ham ud af Hænderne, og hans Stemme slog Klik.

„Og denne Johannes Obermüller?“ spurgte han med skjælvende Røst.

„Er mig!“ jublede den lyksalige Kjældersvend. „Jean og Johannes er Et og det Samme.“

„O, Du velsignede Himmel!“ raabte Hr. Nothnagel og foldede sine Hænder. „Har Du dog alligevel sendt mig en Johannes! — Men, kjære Johannes, hvad er det dog ogsaa for et uchristeligt Sprog, som saadan forvrænger Evangelistens skjønne Navn?“

„Det er fransk,“ forklarede Frieren, „men jeg lover Dem herved højt og dyrt, at jeg for Fremtiden altid skal kalde mig Johannes, hvis jeg saa kan naa mine Ønskers Maal.“

„Giv mig Haanden derpaa, Johannes,“ sagde Hr. Noth-

nagel. Saa lukkede han Døren op paa vid Gab og raabte: „Elisabeth, kom lidt herind!“ Og faa Øjeblikke efter var der To, der omfavnede hinanden, og en Tredie, der tørrede sine Øjne.

De Trolovedes Lykke, den gamle Faders Glæde, da han ved Brylluppet gik til Kirke med sine fire Evangelister, og Alt, hvad der med fulgte, maa Læseren selv udmale sig, min Pen evner det ikke.

For Tiden er Hr. Johannes Obermüller Ejer af Gjæstgivergaarden „Vildmanden“, og den buttede Fru Elisabeth er hans trofaste Bistand. De har allerede to tykke Drenge; den store hedder Peter, den lille hedder Jacob, og man fortæller i hele Byen, at det unge Par har sat sig for, efterhaanden at velsigne Bedstefaderen med alle de tolv Apostle.

Koglemanden.

Højt oppe, hvor Bjergene selv om Sommeren staar i Snekapper, hvor Haren om Vinteren trækker i den hvide Vams, og hvor Kragerne har gule Næb, der voxer et prægtigt Træ, som hedder Bjergfyrren, og af dens Ved snitter Bjergboerne alle Slags Dyreskikkelser ud, tamme og vilde, og sælger dem til Folk nede fra Byerne for god Betaling.

Saadant et Træ, og ældgammelt var det tilmed, stod og staar der formodentlig endnu den Dag i Dag paa en ensom Bjerghald, hvor Tusinder af Alperoser blomstrer i Sommertiden; fra dens Grene hang lange, graa Skjæglav, og dens vældige Rødder omklamrede vejrbidte Stenblokke, mellem hvilke den snevre Indgang til en Hule aabnede sig. Hulen var ellers beboet, og dog var det hverken Grævling eller Bjørn, som den husede, men en Underjordisk, en menneskesky Dværg. Han havde kjendt bedre Dage. I de gode gamle Tider, som ogsaa Bjergets Aander tænker med Vemod til-

dage paa, bar han en gylden Krone, og Dværgkongen Laurins Navn var kjendt baade i Tyskland og i Vælskland.

Hele Bjergkjæden med alle dens underjordiske Vidundere var hans Eje, og oppe i Højbjergene havde han til sin Adspredelse anlagt sig en Lysthave, hvor de herligste Roser duftede, og paa Roserne hang gyldne Smaaklokker, der klang lifligt i Vinden. Men hverken hans underjordiske Skatte eller hans skjønne Have skjænkede ham nogen Glæde. Han længtes efter Kvindekjærlighed, og voldsom, som han var, rovede han den skjønne Similde fra Steier for at gjøre hende til sin Dværgdronning, og det blev hans Ulykke.

Klagende og jamrende sad den rovede Skjønhed i Bjergets Trylleslot, og intet af alle de Klenodier, som Dværgen lagde for hendes Fødder, formaaede at vende hendes Hu. Men det gik meget værre endda. Da Kong Laurin en Dag besøgte sin Lysthave, rejste brynjeklædte Jætters Kæmpekroppe sig op fra de nedtrampede Roser, og Ditlev, den stakkels Simildes Fæstemand, og hans Herre, den vældige Diderik af Bern, bar Vaaben paa ham, saa baade Syn og Hørelse forgik ham. De befriede den bortførte Skjønne og førte Dværgen bort med sig som Fange, for at han i Lombarderland ved Bernerens Hof skulde tjene sine Overvindere til Tidskort som Nar. — Det skete nu Alt sammen for mange hundrede Aar siden og staar vidtløftigt beskrevet i en gammel Bog. Senere i Tiden, da det atter gik baade op og ned i Vælskland, blev Laurin igjen en fri Mand, og fra den Tid af boer han nu her i Bjergødet som en ensom, vranten lille Bjergtrold.

Sædvanligvis bar han, naar han var smuttet ud af sin Hule og sad og solede sig under Bjergfyrren, sin Usynlighedskappe, men undertiden kastede han den ogsaa, og heraf kom det saa, at Bjergboerne kjendte ham ganske godt. Hyrder, Urtesamlere, Jægere og andre troværdige Folk havde tidt set ham, naar han sad paa Halden og skuede gnavent ud i det fjærne Blaa. Men da viste han sig som en Mandsling paa en Alens Højde med rynket Ansigt og langt Graaskjæg, og da han helst opholdt sig under Bjerfyrren, saa kaldte Folk, som ikke kjendte noget til hans berømmelige Fortid, ham slet og ret for Koglemanden.

Man fortæller om godmodige Dværgfolk, som skjænker fattige Mennesker Fyrrekogler eller Kviste, der bag efter forvandler sig til Guld. Men saadant indlod den vrantne Koglemand sig ikke paa; paa den anden Side ovede han heller ingen Skjelmsstykker, men lod de Mennesker, som af og til forvildede sig op i hans Ødemark, uantastede drage derigjennem.

Og saaledes hengik der mange Aar.

Saa laa Koglemanden en Dag, som hans Skik var, under sit Træ, lod Morgensolen skinne paa sig og skuede langt ud efter den fjærne Række af hvide Snetinder og de gyldne Skyflager, som langsomt sejlede hen over Himlen.

Da kom to Mennesker dragende op ad Bjerget, og Dværgen kastede hurtigt sin Taagekappe om sig. Det var en gammel Bonde og en ung Pige med røde Kinder, Fader og Datter, og de var Begge tungt belæssede, men skred dog trods deres Byrder let op ad Bjerget.

Ovenfor den gamle Bjergfyr var der en Lavning i

Bjergets Skraaning, og her gjorde den Gamle Holdt og sagde: „Lisi, lad os blive her,“ og saa begyndte han at indrette sig ganske hyggeligt. Han stablede Stene op, og af Grene og store Stykker Bark, som han rev af de vindfældede, troskede Stammer, rejste han en Hytte, der var stor nok til at give en Mand Ly mod Blæst og Regn. Imidlertid var Pigebarnet heller ikke uvirksom, men fyldte en Kurv med Blomster, som hun agtede at falbyde nede i „Den blaa Stenbuk“.

„Den blaa Stenbuk“ var et Gjæstgiversted paa Alpen, en Times Gang neden for den gamle Fyr — og her vrimlede det af Sommergjæster, som vederkvægede sig med Bjergluft og Kildevand, fangede Foreller og spiste Gemsesteg, som nok i Grunden var Bedekjød. De havde Ørnefjer i Hattene og gav mange blanke Sølvskillinger ud for Edelweis og duftende Lyngris. Men Blomsterne lagde de i deres røde Lommebøger og kunde bagefter hjemme berette om de Farer, som de havde udstaaet, da de plukkede dem.

Dværgen betragtede den smukke Pige med Velbehag, og for første Gang i mange Aar fortrak hans gnavne Ansigt sig til et venligt Grin.

Da Solen stod højest paa Himlen, var den Gamle færdig med sit Arbejde, kaldte paa Pigen, og Begge spiste nu med hinanden de Madvarer, som de havde haft med sig. Saa tog Pigebarnet Afsked og vandrede ned imod Dalen med sin Kurv, medens Faderen blev der oppe og gik til sin Dont.

Men han var aabenbart Begkoger og havde nu slaaet sin Hytte op her paa Bjerget for at indsamle den Harpix, der sveder ud af Naaletræerne.

Næste Dag kom den blonde Lisi tilbage for at bringe sin Fader Mad og selv plukke Blomster. Men Koglemanden havde om Natten fyret op i den underjordiske Ild, saa at tusinde Knopper var sprungne ud, og nu pyntede de dugfriske Skovstjerner og Klokkeblomster Grønsværet saa yppigt, at Pigen kunde gjøre en god Høst. Dværgen sneg sig usynlig lige i Hælene paa hende og havde sin Glæde af hendes Travlhed og kom hende ofte saa nær, at han med sin Haand kunde berørt hendes horgule Fletninger, men han gjorde det dog ikke, for ej at skræmme det vakre Barn. Da Lisi gik bort igjen, stod han længe paa Klippen og saae langt efter hende, og saa krøb han vel til Mode ned i Klippesprækken og glædede sig til næste Morgen.

Den næste Morgen kom, og den skjønne Lisi kom ogsaa, men der kom En tillige med hende; det var en brun Knos i Jægervams, og, da Koglemanden fik Øje paa ham, skar han et Ansigt, som havde han bidt i et grønt Skovæble.

Den unge Jægersvend havde lagt sin Arm om den kjønne Piges Lænd, og saaledes gik de op imod den Gamle, som sad udenfor sin Hytte, og den Gamle syntes at finde deres Fortrolighed ganske i sin Orden, thi han smilede nok saa fornøjeligt dertil, imedens de kysſedes; men for Dværgens Øjne blev det baade grønt og gult. Saa satte de unge Mennesker sig ned paa en Træstub og sang en Vise om trofast Kjærlighed, og hendes Fader brummede saa smaat med, og derpaa næbbedes de igjen som et Par Skovduer.

Det var en skrækkelig Stund for den stakkels Koglemand, og han var lige ved at slaa ned imellem Parret med Lynild

og Torden; men han tog sig dog i det. Omsider tog saa de Elskende Afsked og fulgtes ad derfra igjen, mens Faderen blev staaende paa Bjærgaasen og saae ned efter dem.

Da stod pludselig, som var han skudt op af Jorden, Koglemanden foran ham. Den Gamle blev vel forskrækket, men fattede sig hurtigt, strøg Hatten af Hovedet og gjorde et Skrabud.

„Kjender Du mig?" spurgte Dværgen.

„I er vel ingen Anden end Hr. Koglemanden," svarede Begkogeren. „Undskyld, hvis jeg ikke kalder Jer ved jert rette Navn."

„Ja, Koglemanden kalder man mig nok. Og hvad hedder Du?"

„Peter."

„Ja saa, Mester Peter, Du har jo en kjøn Datter — —"

„Har I set hende?" faldt hendes Fader ham fornøjet i Talen. „Ja, kjøn er hun, og en god Pige er hun ogsaa; men," vedblev han med et Suk, „fattig, fattigere end en Kirkerotte, og hendes Kjæreste, Jægeren, han har heller ikke Andet end sin gode Helbred. — Ak Hr. Koglemand! I veed vel ikke nogen nedgravet Skat eller en Guldgrube eller saadant Noget? Det kunde jeg nok behøve til hendes Udstyr."

Dværgen nikkede ivrigt med Hovedet og udbrød: „Følg med mig, Mester Peter, hvis Du ikke er bange; jeg skal vise dig Noget, som Du vil gjøre store Øjne til."

Det lod Peter sig ikke sige to Gange. Han kastede sin Pose over Skulderen og fulgte den foranskridende Koglemand med glade Forventninger.

Ved Foden af den gamle Bjergfyr gjorde Dværgen

holdt. „Der fører Vejen ind," sagde han og pegede paa Indgangen til Hulen; „følg mig nu, Mester Peter."

Med disse Ord smuttede han som et Murmeldyr ind i Hulen, og Begkogeren kravlede ind bag efter ham. I Begyndelsen var Gangen meget snæver, og Peter stødte sit Hoved slemt to Gange, men saa videde Hulen sig ud, og efter kort Tids Forløb naaede de ind i en rummelig, høj Hvælving, hvor der ogsaa var ganske lyst, thi alle Vegne flakkede blaa **Flammer.**

„Se Dig nu om en Gang," bød Dværgen, og den Gamle gjorde, som han sagde; men det tog nogen Tid, før han fik vænnet sine Øjne til den blinkende Pragt. Et Net af gyldne Aarer omspandt Væggene, og fra Loftet hang Sølvtapper ned, underligt formede som Drypstenskrystaller. Men dybt inde i Hulen stod en stor Bryggerkjedel af Kobber, fyldt til Randen med tunge Sølvpenge. — Naada, hvor Peter nu gjorde store Øjne!

Men Dværgen tog til Orde og sagde: „Alle de Skatte, Du her ser opdyngede, skal være din Datters Morgengave — paa eet Vilkaar."

„Lad os høre, Hr. Koglemand!" raabte den glædedrukne Fader.

„Din Datter," sagde Dværgen med stærkt Eftertryk, „maa sige sig fra Jægeren og — — —"

„Hr. Koglemand, det gaar saamænd ikke."

„Det skal gaa. Jægeren giver jeg saa meget Sølv, han kan bære, i Erstatning — saadan en ung Knos trøster sig snart med et andet Pigebarn — og dig skaffer jeg en anden

Svigerson — Rent ud sagt, Mester Peter, det vil jeg selv være. Har Du Noget at indvende derimod?"

Begkogeren var ganske forbloffet, men han tog sig sammen; med store Herrer og smaa Troldfolk er det ikke godt at spise Kirsebær.

„Hr. Koglemand," sagde han, „jeg har for min egen Del ikke Noget imod Jer. I er en Mand i Jeres bedste Aar og kan sagtens forsorge en Kone, men — Pigebornene ser med andre Øjne end vi gamle Graaskjæg. I forstaar mig vel nok?"

Men Koglemanden blev ved at snakke for den Gamle, og samtidig oste han Solvpenge op af Kjedelen og lod dem drysse ned som en Regn, saa stakkels Peter blev ganske or i Hovedet.

Saa fik han pludselig en lys Tanke. Han anstillede sig, som om han vilde give efter, og sagde snedigt:

„Ja, ja, Hr. Koglemand, jeg skal folge Jer ned til min Datter. I skal faa hende at se hjemme ved sit Arbejde, og hvis I saa endda onsker hende til Hustru, saa vil jeg som Fader sige Ja og Amen og bringe Jer Pigebarnet, naar I forlanger det. Til Jægeren maa I saa give mig saa meget Sølv med, som jeg kan slæbe paa min Ryg. Men, hvis I selv frivillig opgiver Jert Frieri, saa skal Pengene være mine. Her er min Pose — Gaar I ind derpaa, saa lad mig strax fylde den med Jert Solv."

Saadan Tale var Koglemanden hojlig tilfreds med. Egenhændig oste han Solvpengene i Sækken, og oven i den lagde han endda et straalende Smykke i Brudegave.

Saa kravlede de Begge op igjen til Dagens Lys, og Peter læssede den kostelige Byrde paa sin Nakke. Men

Dværgen greb sin tilkommende Svigerfader ved Trøjeskjødet og travede afsted ved Siden af ham.

Da de havde vandret rask frem i en halv Times Tid, naaede de ned imod Gjæstgiverstedet „Den blaa Stenbuk". De kom forbi Vejvisere og Hvilepladser, der bar Indskrifter som: Elsas-Hvile, Olga-Lyst, Adele-Høj og deslige, og pludselig saa de en lys Damekjole skinne frem imellem Træerne.

„Nu vil jeg gjøre mig usynlig," sagde Koglemanden og tog sin Tryllekappe paa. Saa gik de Begge nærmere.

Kvindeskikkelsen vendte Ryggen til de to Vandringsmænd. Hun sad paa en Feltstol og havde et lille Stillads foran sig, som Koglemanden aldrig før havde set Mage til. Nysgjærrig traadte han med sin Ledsager hen bag ved Damen og iagttog hendes Frembringelser.

Paa Stilladset stod der en Tavle, som hun havde bemalet forneden med Grønt, foroven med Blaat, men i Midten viste der sig Noget, der lignede en hvid Nathue, og nede i Forgrunden et rosenrødt Dyr med Horn og en Klokke om Halsen.

„Hvad tager hun sig til?" spurgte Koglemanden.

„Hun maler," svarede Peter. „Hun maler Bjergene, Træerne, Dyrene og Menneskene. Se kun rigtig paa det, Hr. Koglemand. Det Hvide er Bjærget derovre med sin Snetop, og det røde Dyr er en Ko."

Koglemanden betragtede Maleriet nøje, rystede betænkeligt paa sit tykke Hovede og sagde saa:

„Mester Peter, ryk ud med Sproget!
Kan Lisi nu male lige saa broget?"

Og Peter svarede:

> „Hun maler, som om hun var desperat,
> Billeder grønne som ung Spinat."

Saa brummede Dværgen noget uforstaaeligt Noget i Skjægget og trak sin Ledsager afsted igjen.

Det varede ikke længe, saa traf de paa en anden Dame; hun sad paa en mosgroet Klippeblok og stirrede med Briller for Øjnene ud i det Blaa. I sin venstre Haand havde hun en Bog, hvorpaa der med gyldne Bogstaver stod prentet: „Poesi". Og i sin højre holdt hun en Pen, hvormed hun af og til skrev Noget ind i Bogen, men efter en liden Stund rejste hun sig op og læste med høj Røst følgende:

> „Ak, om en liden Fugl jeg var
> Og havde mig et Vingepar,
> Flux i mit Næb jeg bragte Dig,
> Min Elskte, en Forglemmigej."

„Hvad tager det stakkels Menneske sig for?" spurgte Dværgen deltagende.

„Hun digter," forklarede Peter. „Hun digter, det vil sige, hun laver Vers, skriver dem ind i sin Bog og læser dem op."

Da hviskede Koglemanden ængsteligt:

> „Mester Peter, ryk ud med Sproget,
> Giver Lisi sig af med saadant Noget?"

Og Peter svarede:

> „Ja, naar med sin Malen hun siger: Stop,
> Skriver hun Vers og læser dem op."

„Na," sagde Koglemanden og sukkede dybt. „Kom, lad os saa gaa videre." — Og saa gik de videre.

Solen sænkede sig ned mod Bjergenes Rand, Fuglesangen forstummede, og gjennem Skoven lød det hjemdragende Kvægs Klokker. Frem imellem Fyrretræerne dukkede Spaantaget paa „Den blaa Stenbuk", og fra alle Sider mylrede sultne Gjæster ind i det hyggelige Gjæstgiversted. Da lød der pludselig, mens Peter og hans usynlige Ledsager endnu kun var faa Skridt borte fra Huset, gjennem Aftenens Stilhed en mangetonig Klirren og Klimpren, saa Koglemanden forskrækket foer sammen.

„Bliv nu bare ikke bange," sagde den Gamle beroligende til ham. „Naar I staar op paa den Stenbænk og kigger ind ad Vinduet, kan I se, hvor Lyden kommer fra."

Dværgen krob op paa Bænken og stirrede ind i den oplyste Sal.

„Jeg seer to Kvinder," sagde han sagte, „som hamrer omkring med Hænderne paa en lang Kasse. Det er jo skrækkeligt at se til og skrækkeligere endda at høre paa. Sig mig, Peter, hvad skal det betyde?"

„Hvad det skal betyde?" svarede Begkogeren. „De spiller Klaver, kalder man det."

Da sagde Koglemanden med skjælvende Røst:

„Mester Peter, jeg sporger ej mer;
Men Lisi spiller da aldrig Klaver?"

Og Peter svarede:

„Jo, naar hun ej digte og male gider.
Den hele Dag for Klaveret hun sidder."

Da stønnede Dværgen, som naar det knager i et Træ, og saa blev han ganske tavs.

„Hr. Koglemand," hviskede Peter efter et lidet Ophold med dæmpet Stemme, „vi skulde nok videre."

Intet Svar.

Den Gamle famlede efter det Sted, hvorfra den usynlige Dværgs Stemme sidste Gang havde lydt; men hans Haand greb kun i den tomme Luft.

Han kaldte højere endnu:

„Hr. Koglemand, hvor er I henne? Nu falder Natten paa, og der er lang Vej igjen."

Da kom der et Vindstød ned fra Højderne, og om Peters Øren susede disse Ord:

„Mester Peter, Sølvet er dit.
Behold Du Din Datter, nu er vi kvit."

Den snedige Peter havde nær gjort et Hop af Glæde, naar ikke den sølvtunge Sæk havde hindret ham deri.

Han svingede til Tak sin Hat hen i den Retning, hvorfra Ordene havde lydt, saa tog han Benene paa Nakken og stavrede saa ilsomt ned ad Dalen til, som han kunde.

Nu er Historien ude; thi, hvad der videre tildrog sig, kan I sige Jer selv. Den skjønne Lisi fik sin Jæger, og, er de ikke døde endnu ......

Men den lille Koglemand har ikke giftet sig siden og bliver vel Ungkarl til Dommedag.

En Barndomsven.

Til Paaske skal han til N. og i Skole — Punktum! — Det er paa høje Tid; han er elleve Aar gammel, og her vokser han ganske vildt imellem Gadedrengene. Dixi! —"

Han, det var nemlig mig, hang med Hovedet, og jeg var nærmere til at græde end til at le. Elleve sollyse Drengeaar havde jeg tilbragt i den lille By; jeg stod i stor Anseelse hos mine Legekammerater og vilde hellere være den Første i Rangen her i min lille Fødeby end Nummer To i den store Hovedstad.

Igjennem den graa Sky, der ligesom en Taage tilhyllede min nærmeste Fremtid, skimtedes kun eet Lys; men det var et klart, venligt Lys, det var Theatret, hvis Herlighed jeg allerede havde lært at kjende. De hvidklædte Præster i „Tryllefløjten", Sarastros Løver, den ildsprudende Slange og den brogede, lystige Papageno, alle den Slags Ting fik man Intet

at se af hjemme, og, da mine Forældre, som Løn for Flid og mønsterværdig Opførsel gav mig Løfte om mulige Theaterbesøg, drog jeg dog halvt trøstet bort fra min Barndoms Paradis.

Naar unge Træer plantes ud i rette Tid, fæster de snart Rod. Efter en bedrøvelig Afsked med mine Kjære og et let Anfald af Hjemve følte jeg mig ganske vel til Pas. Jeg var bleven optagen i anden Klasse paa Gymnasiet og diede graadigt af Visdommens fulde Bryst; men for mit legemlige Velbefindende sørgede en vis Fru Eberlein, hos hvem jeg fik Kost og Logis.

Hun var Enke og Indehaverske af en lille Krambod, i hvilken hun med en Butiksjomfrues Bistand betjente de forefaldende Kunder fra Morgen tidlig til Aften silde. Kolonialvarer og Kjøkkenurter var hendes Hovedforretning, men desforuden fandtes alle optænkelige Sager paa Lager i hendes Butik: Strikkegarn, Billedbøger, Regnetavler, Ost, Lommeknive, Nøglegarn, Sild, Sæbe, Knapper, Skrivpapir, Lim, Haarnaale, Cigarrør, Appelsiner, Fluegift, Børster, Fernis, Leverpølser, Tinsoldater, Korkpropper, Tællelys, Tobakspunge, Fingerbøl, Gummibolde og Knaldperler; desuden tilvirkede hun ved Hjælp af forskjellige Essenser baade Persico, Maraschino, Rosoglio og andre Likører, saavel som noget fortræffeligt Blæk, ved hvis Tillavning jeg fik Lov at gaa hende til Haande. Hun kunde glæde sig ved en vis Velstand, levede selv slet ikke daarligt og lod mig ikke lide Nød i nogen Henseende.

Den gode Fru Eberlein havde mange Sorger over min lidenskabelige Kjærlighed til Theateret. Hun holdt i det Hele taget ikke meget af Kunsten, men Komediespil nærede hun en grundig Foragt for. Hun besværliggjorde mig derfor mine Theaterbesøg efter bedste Evne og plejede aldrig at udlevere mig de fornødne Midler til Indkjøbet af min Billet, uden at have snakket længe frem og tilbage og ikke førend, at ogsaa Butiksjomfruen havde afgivet sin Stemme herfor. Butiksjomfruen var en aldrende Person, saa slank som en Giraf, der har fastet i længere Tid, og grumme belæst. Hun fik Bøger fra et Lejebibliothek med det Valgsprog: „Dannelse gjør fri", og Fru Eberlein tog noget Hensyn til hendes Meninger. Det godmodige Menneske var mig ganske venligt sindet, og hver Gang derfor hendes Husmoder spurgte: „Passer det Stykke nu ogsaa for unge Mennesker?" bekræftede hun det, og saa maatte Fru Eberlein lade mig gaa.

Det var skjønne Aftener. Længe før Forestillingen begyndte, sad jeg oppe i Galleriet og skuede ned fra den svimlende Højde i det endnu halvmørke Hus. Saa kom en Betjent ind og tændte Lamperne i Orkestret. Parterret og de øverste Etager fyldtes, men Parkettet og Balkonlogerne stod tomme endnu. Saa blev der pludselig lyst; Lysekronen sænkedes ned fra den store Aabning i Loftet. Musikerne kom ind og prøvede Instrumenterne. Det var en skrækkelig Ørenslyst, men dejligt var det dog. Dørene smækkede op og i, pyntede Damer i hvide Mantiller, brogede Officerer og stive Civilister i sorte Klæder og hvidt Bryst indtog deres Pladser.

Kapelmesteren besteg sit ophøjede Sæde, og saa gik det løs. Ouverturen varede utroligt længe, men omsider kom den til Ende. Dinge-linge-ling. Tæppet gik op — Aa! — At det en Gang var min Bestemmelse der oppe fra Scenen at begejstre Publikum, var jeg for længe siden paa det Rene med, kun var jeg endnu ikke ganske sikker paa, om jeg skulde ofre mig for Skuespillet eller for Operaen; thi det syntes mig en lige saa attraaværdig Lod at støbe Troldkugler i Ulveslugten, som skjult bag Hyldebusken at skyde paa tyranniske Landfogeder. Foreløbig lærte jeg baade Tells Monolog: „Ad denne dybe Hulvej maa han komme," udenad og indstuderede Arien: „Over Bjerge, gjennem Skove."

Forsynet lod til at ville begunstige mine Planer, thi det førte mig sammen med en ung Mand, som hed Lipp, og som ved sine formaaende Bekjendtskaber var i Stand til at bane mig Vejen op til Brædderne. Lipp var en lang, opløben, omtrent 16-aarig Knøs med skrækkelig store Hænder og Fødder. Han gik almindeligvis med en lyseblaa, meget falmet Frakke, hvis Ærmer ikke naaede ham langt ud over Albuerne, og med en rød Vest. Han havde en noget foroverbøjet Gang, og et forklaret Smil spillede bestandigt om hans Læber. Stakkelen var for Resten altid sulten, og det var denne Ejendommelighed, som gav Anledning til vort Bekjendtskab.

Naar jeg om Eftermiddagen var fri for Skolen og gik ud paa Fælleden for at spille Bold med mine Kammerater, plejede Fru Eberlein at stikke nogle Fødevarer i min Taske. Det havde Lipp opdaget, og han forstod snart at tilvende

sig en Del af min Vesperkost, ja somme Tider den hele. Han tog en Kiselsten op fra Jorden, lod den nogle Gange vandre fra den ene Haand over i den anden, holdt saa den ene lukkede Haand ovenover den anden og sagde:

„Højre eller venstre? Op eller ned?"

Sagde jeg saa „op", saa var Stenen ganske sikkert i den nederste Haand og omvendt, men Lipp tog i alt Fald nok saa fornøjet min Mad og slugte den med stor Appetit.

Hvorfor jeg fandt mig deri? For det Første var Lipp min Overmand baade i Alder og Kræfter, og for det Andet var han Søn af en meget fremragende Personlighed.

Hans Fader var nemlig intet ringere end Theaterportner, en stadselig Mand med en rødligt skinnende Næse og et ravnsort Skjæg, der naaede ham helt ned paa Maven. Saa kan den kloge Læser vel nok vide, hvordan den unge Lipp var kommen til den lyseblaa Frakke og den røde Vest.

Min unge Ven havde fra Barnsben af færdedes paa Scenen. I Folkeoptog spillede han Gadedreng, i Æventyrkomedierne var han Trold. Desuden forstod han sig baade paa Torden og Lynild, meldte med Piskesmeld og skuffende efterlignet Hestevrinsken Postvognens Ankomst, tændte Maanen i „Jægerbruden" og slog Aandernes Time ved Hjælp af en Kobberkjedel og en Ildtang. Da jeg aabnede mit Hjærte for Lipp og betroede ham, at det var min Agt at gaa til Theatret, rakte han mig rørt sin brede, højre Næve og sagde: „Det vil jeg ogsaa." Saa svor vi hinanden evigt Venskab,

og Lipp lovede, at han med det Første skulde skaffe mig Lejlighed til at vise mine dramatiske Evner. Fra det Øjeblik af ændrede han ogsaa sin Opførsel imod mig. Hidtil havde han behandlet mig lidt overlegent, men fra nu af beflittede han sig paa et mere kollegialt Forhold. Hasardspillet om min Vesperkost hørte ogsaa op, thi fra nu af delte jeg den altid broderlig med ham.

Han holdt ærligt sit Løfte om at bane mig Vej til Scenen. En af de første Aftener derefter (man gav „Jægerbruden") stod jeg med bankende Hjærte mellem Kulisserne ved Siden af min Ven Lipp. I Haanden holdt jeg en Snor, hvormed jeg satte Vingerne paa Uglen i Ulvesvælget i taktfaste Svingninger. Men min Kammerat var selv hele den vilde Jagt. Afvexlende peb han i Fingrene, knaldede med en Kanepisk og gøede som et helt Kobbel Hunde. Han var storartet.

„Du har gjort dine Ting meget godt," sagde Lipp til mig, da Akten var ude, „næste Gang skal Du ind paa Scenen." — Jeg svømmede i Henrykkelse.

Kort Tid efter gav man „Preciosa", og Lipp meddelte mig, at jeg kunde spille med som Zigeunerdreng. Man stak mig i en hvid Kittel og omviklede mine Ben med røde Krydsbaand. Saa tog en af Koristerne mig om Haandleddet og gik et Par Gange frem og tilbage med mig i Baggrunden af Scenen. Dette var min første Debut.

Men det var ogsaa min sidste. Historien kom ud iblandt Folk. Jeg fik en alvorlig Irettesættelse i Skolen og i Tilgift,

som Følge af den luftige Zigeunerdragt, en saadan Snue med Hoste til, at jeg maatte holde mig i Sengen et Par Dage.

„Det har Du ærlig fortjent,“ sagde Fru Eberlein. „Den, som ikke vil høre maa føle. Det kommer der ud af det Komediespil. Hvis din salig Bedstemoder vidste, at Du er gaaet hen og bleven saadan en Komediant, vilde hun vende sig i sin Grav.“

Ganske sønderknust og ydmyget lod jeg mig tylde med de forskjellige Slags The, min Plejemoder efterhaanden kogte til mig. Men til hver Skaalfuld fik jeg en lærerig Historie i Tilgift om Komedianters Forvorpenhed. For at føre mig tilbage fra Lastens brede Vej til Dydens smalle Sti malede Fru Eberlein med grelle Farver, og særlig gjorde en Historie, hvori der forekom tre Flasker Punschextract, som ikke var betalte, et dybt Indtryk paa mig. Men min Beslutning blev ingenlunde rokket ved Fru Eberleins Udtalelser.

Snart efter skete der imidlertid noget meget Alvorligt. Lipp's Fader, Theaterportneren blev en Aften, da han havde drukket tæt i „Den hvide Hest“, hvor han var gammel Stamgjæst, ramt af et Slagtilfælde, og min Ven kom som Følge af denne Ulykke under en koldsindig Formynders Regimente, der havde lige saa lidt Forstand paa dramatisk Kunst som Fru Eberlein. Lipp blev udleveret til en Malermester, som i Kraft af en udstrakt Fuldmagt tog den Ulyksalige i Lære.

Lipp var ganske trøsteløs over den Vending, hans

Skæbne havde taget. Det glade Smil forsvandt fra hans Aasyn, og selv blev jeg saare mod i Hu, naar jeg saae ham vandre ned ad Gaden i sin farveplettede Bluse, som et Billede af den rene Jammer.

En Dag traf jeg Stakkelen langt uden for Portene, hvor de sidste Huse ligger, i Færd med at stryge et Havestakit med giftig, grøn Farve.

„Gamle Kammerat," sagde han med et tungsindigt Smil, „jeg kan ikke give Dig Haanden, for der er Fernis paa den, men vi er lige gode Venner for det."

Saa talte han om sine skuffede Forhaabninger. „Men," vedblev han, „gjemt er ikke glemt, og denne Byge (dermed mente han sin forhaandenværende Lidelsestilstand som Malerklat) trækker vel ogsaa over. Der kommer nok en Tid — — jeg siger ikke mere — — ja, der kommer nok en Tid — —"

Her stoppede Lipp og dyppede den store Christoffer i Farvepotten, thi lige i det Samme kom hans Læremester om Hjørnet.

En skjønne Dag var Lipp forsvunden. Øvrigheden gjorde sig rigtigt nok al mulig Umage for at finde ham igjen, men forgjæves, og da den Flod, som Hovedstaden ligger ved, paa samme Tid voldte store Oversvømmelser, slog man sig til Taals med, at Lipp maatte være druknet. Den eneste, som ikke delte denne Formening, det var mig. Jeg havde den faste Overbevisning, at han var dragen ud i den vide Verden for at fange Lykken, og at han en skjøn Dag vilde dukke op igjen, og det som en fejret Kunstner og berømt Mand; men det

ene Aar gik efter det andet, og Lipp var og blev forsvunden.

Jeg var traadt ind i mit femtende Aar, læste Vergil og Xenophon og kunde gjøre fuldstændig Rede for alle Aarsagerne til det romerske Verdensriges Undergang. Men jeg havde dog ikke tabt mit egentlige Livsmaal, den dramatiske Kunst, af Sigte for de klassiske Studier, og da Scenen havde været spærret for mig siden hin Debut, saa indstuderede jeg nu kun paa mit Værelse de Roller, som jeg senere haabede at komme til at glimre i. Desuden havde jeg allerede forsøgt mig som dramatisk Forfatter, og i min Skrivepult gjemte jeg en fuldfort Tragedie. Den hed „Pharao". Alle de syv ægyptiske Plager — Moses's Mirakler med — forekom i den, men Slutningen, som jeg lovede mig den mest glimrende Virkning af, var selve Pharao's Undergang i det røde Hav. For Resten gik jeg omkring klædt som en Kunstner af Faget. Mine Skolekammerater efterabede de rigtige Studenter, gik med kulørte Huer, sortrødgyldne Skjærf og Knortekjæppe med store Kvaster, medens jeg paa mit langtlokkede Hoved bar en spidspullet Kalabreserhat, om Halsen et flagrende Silketørklæde, som jeg bandt i en kunstigt slynget Sløjfe, og i daarligt Vejr en Slængkappe, hvis røde Foder jeg kastede malerisk over Skulderen.

I dette Kostyme optraadte jeg i min Fødeby, hvor jeg plejede at tilbringe Sommerferien. Gadedrengene haanede mig rigtigt nok baade i Ord og Lader, men jeg tænkte ved mig selv: „Hvad bryder Maanen sig om, at Hundene

goer ad den?" og skred med opreist Pande forbi Spottefuglene.

I den lille By fejredes der hvert Aar i August Maaned en Skyttefest. Paa Fælleden udenfor Byen blev der slaaet Telte op og bygget Lovhytter, hvori der skjænkedes Øl og serveredes stegte Pølser. Den øvrige Underholdning besørgedes af Linedansere, Taskenspillere, Mester Jakeltheatre, Lykkehjul, vilde Dyr, Voxkabinetter, samt ny og skrækkelige Mord-Historier.

Som blaseret Hovedstadboer holdt jeg det i Grunden for under min Værdighed at tage Del i disse Folkeforlystelser, men jeg kunde dog ikke undslaa mig og drog derfor ud med mine Forældre og Søskende til Aabningshøjtidelighederne paa Skydepladsen, hvor jeg holdt mit Indtog, hoffærdigere end nogensinde i Skyggen af min Kalabreserhat. Alle Seværdighederne blev efterhaanden tagne nærmere i Øjesyn, og ud paa Aftenen sad vi Alle sammen paa 1ste Plads i en Fjællebod, hvis Indehaver lovede at vise Noget endnu aldrig set.

Forestillingen var i tre Afdelinger. I den første førtes en lille tykhovedet Hest frem, som ved at nikke med eller ryste paa Hovedet og skrabe med sin Hov besvarede alle de Spørgsmaal, der blev den forelagte. I anden Afdeling gjorde to dresserede Harer deres Kunster, de slog paa Tromme med deres egne Forpoter, fyrede Pistoler af, og i „Kampen med Hunden" slog de en elendig lille Rottehund paa Flugt. Til tredie Afdeling havde Direktøren gjemt sin bedste Trumf, den ægyptiske Ildæder, kaldet „Phosphorus". Tæppet rullede tredie Gang op, og paa Scenen stod i en fantastisk, skarlagen-

rød Dragt med en brændende Begfakkel i Haanden en lang — ak, mig kun altfor vel kjendt Skikkelse. Det var Lipp, min forsvundne Ven.

Jeg saae ganske vist, hvorledes den Usalige med et Smil puttede en Klump brændende Beg i Munden; men saa begyndte Alt at løbe rundt for mig, jeg trykkede min Kalabreser ned i Panden, banede mig Vej igjennem den bifaldydende Mængde og slingrede sønderknust hjem. Saa længe Skyttefesten stod paa, holdt jeg mig selv i stræng Stuearrest. Jeg var utilpas, foregav jeg, og det var i Grunden slet ingen Usandhed, thi jeg var sandelig saare ilde til Mode.

„Det kommer af, at han voxer," mente min bekymrede Moder, og jeg indrømmede det og slugte meget føjelig alle de Husraad, man fyldte mig med.

Men endelig var Festen forbi, og den ægyptiske Ildæder forlod Byen. Han kom dog ikke langt, stakkels Fyr. Inde i Hovedstaden, hvor han viste sine Kunster frem, blev han gjenkjendt og anholdt, fordi han havde unddraget sig Militærtjenesten. Et Par Uger efter kasserede man ham vel og lod ham løbe, men imidlertid var hans Direktør med de trommende Harer dragen, Gud veed hvorhen, og der stod Lipp, forladt og ene henvist til sin Kunst, som han endnu en Tid lang ogsaa øvede i de omliggende Flækker og Landsbyer.

Men Slutningen paa hans kunstneriske Løbebane er tung og sørgelig. Han faldt som et Offer for sit Kald. Som fremadstræbende Kunstner havde han udvidet sit Omraade; han spiste ikke alene Beg længere, men begyndte ogsaa

at æde Glasskaar og gik sørgeligt til Grunde paa et ganske ufordøjeligt Lampeglas.

Saasnart jeg kom tilbage til Hovedstaden, brændte jeg højtideligt Tragedien „Pharao“ op og solgte Slængkappe og Kalabreserhat til en Marschandiser. Kunstens Bane var bleven mig ganske modbydelig, og, naar jeg senere en Gang imellem fik et Tilbagefald, sagde Fru Eberlein advarende til mig: „Vil Du ogsaa dø af Lampeglas?“ Saa dukkede jeg mig og stak Næsen dybere ned i min græske Grammatik.

Stenen Alectorius.

Fra Grevens Borgtaarn vajede de brogede Faner, og fra de omliggende Landsbyer lød festligt Klokkernes Klang. Glæden var som Gjæst dragen indenfor Borgens Mure, og Frie og Vornede fra Godset delte Glæden. Den unge Grevinde havde født en Arving til Verden. Den lille Stamherre var sund og velbaaren, skraalede med kraftig Røst i Barselkammeret og sprællede saa umanerligt med sine stumpede Ben, at hans Faders Øjne straalede af Velbehag.

Da man Dagen efter holdt Drengen over Daaben, gjorde Greven et dybt Greb i sin Skatkiste; alle Borgens Folk fik ny Festklæder, og de Fattige paa Grevskabet lovpriste i høje Toner deres gæve og gilde Herre. Saa blev der stille paa Borgen. Drengen diede kraftigt sin Ammes fulde Bryst, og hans Moder, Fru Gotelind, saa fra sin Seng med Stolthed og et lyksaligt Smil paa sin trivelige Dreng. Hun var en sart Kvinde og kun langsomt kom hun atter til Kræfter; men Kræfterne kom dog igjen under omhyggelig Pleje og ved

Hjælp af den krydrede Suppe, som den gamle Vaagekone kogte sammen til hende.

Det var en klog Kone, og velforfaren var hun i Barselkoners Rogt og Pleje. Derfor havde ogsaa Greven kaldt hende op paa Borgen og betroet hende sin Gemalindes Oppvartning. Men Borgens Tyende havde betænkeligen rystet paa Hovedet, da den Gamle holdt sit Indtog; thi hvad Folk ellers vidste om hende at melde, var alt andet end Godt. Jægere og Lobere havde ofte truffet hende ved Fuldmaane, naar hun samlede Urter i Skoven, og der gik det Ord om hende, at hun kunde stille Vejret og tage Mælken fra Koerne. Derfor gik ogsaa Karle og Piger sky af Vejen for hende, men fulgte ængsteligt de Anvisninger, hun gav dem.

Moer Crescenz sad i Kokkenet og skrabede Rodder. Ved Siden af hende stod hendes Datter Ortrun. Hun havde taget hende med op paa Herregaarden, for at hun kunde gaa hende til Haande ved sin Gjerning. Datteren var et velvoxent, yppigt Fruentimmer med ravnesort Haar, men hendes Pande var lav og hendes Næse flad som paa en Morian. Hun havde slagtet en Hane til Grevindens Suppe, havde plukket den og var nu i Færd med at rense den.

„Se en Gang, Moder,“ raabte hun pludselig, „hvad Hanen havde i Maven! den har slugt en Sten.“

„Lad mig se“ sagde gamle Moer Crescenz nysgjærrig, og Ortrun rakte Moderen sit Fund. Det var en hvid, glinsende Sten af Form som en Bonne.

„O, Du Lykkens Barn!“ raabte Moderen hojt, „det er et Klenodie, som er kosteligere end nogen Karfunkel og Diamant.“

Saa saae hun sig ængstlig om; thi hun frygtede, at Nogen skulde belure dem, men foruden de to Kvinder var der Ingen i Kokkenet.

„Datterlil," sagde den Gamle nu, og Øjnene skinnede paa hende som paa en Kat. „Den Sten skal give Dig Lykke. Men hold ren Mund og fortæl Ingen Moderssjæl Noget om Hanestenen. Gjem den godt i dit Livstykke og pas paa den som din Øjesten; den Troldom, som boer i det Klenodie, vil snart vise sin Kraft. Gaa nu op paa dit Kammer og tag din Stadskjole paa; i Dag skal Du bringe Herren hans Morgendrik."

* * *

Hvor Nattens Skygger raade, maa ædle Blomster visne.

Grevinden var allerede for længe siden rask igjen, men hun gik sorgmodig omkring med bøjet Hoved. Hendes Ægteherres Kjærlighed var i en Frostnat gaaet ud som en Kjærte, der er brændt ned, og hun vidste tilmed, hvem der havde voldet den bratte Omskiftelse. Den sorte Ortrun, som hun paa sin Herres Bud og Befaling havde maattet tage til sin Terne, havde besnæret Greven. Hun bar sit Hoved højt og skaltede og valtede frækt i Huset som var hun dets Herskerinde. Fru Gotelind sad stille og græmmede sig i sit Fruerbur ved sin lille Sons Vugge, og om Natten vædede hun sin Hovedpude med Taarer. Men naar Ammen stille formanende sagde til hende: „Frue, I volder Drengen Men, naar I ser paa ham med sorgfulde Øjne"; saa tvang den stakkels Kvinde sig til at smile og sang med sagte Røst for sin lille

Dreng den gamle Vuggevise om det sorte og det hvide Faar. Saaledes henrandt et Sorgens Aar for Grevinden, men Drengen trivedes vel og blev et smukt, kraftigt Barn.

En Dag sad Ammen i Borgens Rosenlund med den Lille. Drengen legede i Græsset med en lille Træhest, og hans Moder stod paa Svalen og frydede sig ved at se derpaa. Pludselig rejste Drengen sig op og stod for første Gang paa sine Ben og gjorde nogle ubehjælpsomme Forsøg paa at gaa. Da kom Ternen Ortrun ad den Vej, og Drengen rokkede hen til hende og søgte en Støtte ved at gribe med sin lille Haand i hendes Kjolefolder. Men Pigen stødte Drengen bort fra sig med Foden, saa han faldt skrigende bagover, medens hun gik skjældende bort.

Da hans Moder saae, hvorledes det frække Fruentimmer mishandlede Drengen, krympede hendes Hjærte sig smerteligt sammen, men dog tav hun stille. Hun ilede ned i Haven til sit Barn og fik ham med sine Kjærtegn til at tie. Saa sendte hun Ammen under et Paaskud op paa Borgen, tog den Lille paa sin Arm og forlod uset Haven og Borgen.

Først da Mørket faldt paa, blev Grevinden og Barnet savnet. Greven lod til at være saare bestyrtet og sendte sine Svende ud med Fakler i alle Retninger; selv besteg han en Hest og red paa Maa og Faa ud i Landet. Men baade Herre og Tjenere kom tilbage uden at have fundet de Forsvundne. Endnu et Par Dages Tid blev Eftersøgningen fortsat, saa klædte Greven sig i Sorg og lod en sort Fane vaje fra Taarnet.

Man antog, at Grevinden og hendes Barn var blevne

et Bytte for de vilde Dyr i Skoven, men Ternen Ortrun og hendes onde Moder knejsede endnu højere med Nakken end nogensinde, og den gamle Kvind sagde til sin Datter: „Godt var det; hun gik frivilligt med sin Unge, ellers — —“ men saa sagde hun Intet videre.

Kort Tid derefter drog Ortrun ind i den forsvundne Grevindes Fruerstue, og det holdtes for en afgjort Sag, at Borgens Herre, naar Sorgeaaret var udløbet, vilde hæve Pigen til sin Gemalinde; men, da Aaret var forløbet, og Greven vilde holde Bryllup, vægrede Præsten sig ved at give dem sammen, thi Grevindens Død var ikke bleven bevist. Da lod Greven sin forsvundne Gemalindes Navn slaa op paa trende Kirkedøre. Naar da efter Aar og Dag ingen Efterretning kom om hende, saa var hun død efter Landets Lov, og Enkemanden turde atter gifte sig. Og det andet Aar led nu mod sin Ende, men Ingen havde bragt Bud og Melding fra den Forsvundne.

* * *

Men Grevinden var ikke død, og hendes liden Søn var med i Live. Da hun, overvældet af sin store Smerte, hemmeligt havde forladt Borgen, var hun uden Maal og Med vandret ind i den dybe Skov. Den hele Nat igjennem gik hun med sit sovende Barn paa Armen. Fra Granskovens Mørke lyste af og til Ulvenes Øjne, men de gjorde ikke den stakkels Moder nogen Men. Hen ad Morgen, da en kølig Vind susede igjennem Træerne, vilde hendes svage Fødder, uvante med den lange Vandring, ikke bære hende længere.

Hun sank ned paa Mosset og græd bitterligt; først nu kom hun til Erkjendelse af, at hun havde viet sig og sit Barn til Undergang.

Da stod der pludselig foran den fortvivlede Kvinde en ældgammel Mand, hvis snehvide Skjæg bølgede ned over Brystet; i sin højre Haand bar han en Stav, i sin venstre et Knippe Urter.

Det var en from Skovbroder, som havde vendt Verden og dens Uro Ryggen og boede her i Skovens Ensomhed; han vederkvægede Moder og Barn og førte dem saa til sin Hytte. Men Grevinden fattede Tillid til Eneboeren og betroede ham, hvem hun var, og hvorfor hun havde taget Flugten. Og den Gamle trøstede hende og sagde:

„Bliv hos mig og del min Fattigdom med mig."

Saa blev Grevinden med sin Søn hos Skovbroderen. Han delte sin Hytte ved et Fletværk i tvende Kammerser og redte sine Gjæster et Leje af Mos og bløde Dyreskind. Men som Føde gav han dem Gedemælk og hvad Skoven bød af Bær, Rødder og vilde Træfrugter. Livet i den grønne Skov gjorde Drengen godt; han voxede, og hans Lemmer blev stærke og smidige. Ogsaa Grevindens fine Legeme blev kraftigere, men hendes Hjærte bar som hidtil paa en lønlig Sorg; thi hun kunde ikke glemme sin Ægteherre og tænkte paa ham baade Dag og Nat. Og saaledes hengik næsten tvende Aar.

* * *

En Morgenstund tumlede den Lille om i Skoven og legede med en Hasselkjæp. Da naaede hæse Ravneskrig

hans Øren, og, da han gik efter Lyden, saae han en Skare af de sorte Fugle, der hakkede løs med deres Næb paa En af deres Brødre, som dukkede sig nede paa Jorden. Da Drengen løb henimod dem, fløj Ravnene op; kun den, som de havde handlet saa ilde med, kunde ikke svinge sig i Vejret, men hoppede forskrækket omkring, saa at den Lille ikke havde nogen stor Møje med at fange Fuglen. Da han holdt den fangne Fugl i sine Hænder, saae han en Pil sidde i dens ene Vinge. Han drog den ud og bar Ravnen hjem. Eneboeren, som ikke var ukyndig i Lægekunsten, strøg en Salve paa Saaret, men Drengen plejede den syge Fugl med stor Omhu, og Barnet og Ravnen blev gode Venner. Efter nogle Dages Forløb var Fuglen atter rask, og, da den fornam, at dens Flyveevne var vendt tilbage, slog den skrigende med Vingerne, fløj ud af Døren og svang sig op paa en Gren tæt ved Eneboet. Drengen vilde ikke slippe sin Ravn og løb efter den for at fange den; men, naar han troede at kunne gribe Flygtningen, smuttede den fra ham, og denne Leg gjentog sig saa længe, indtil det blev mørkt, og Ravnen forsvandt i Træernes Skygge. Nu vilde Drengen vende hjem, men han havde for længe siden tabt Eneboerens Hytte af Syne og vidste ikke, hvor han skulde vende sig hen. Thi satte han sig under et Træ og græd og kaldte paa sin Moder, og sulten var han dertil.

Paa een Gang var Ravnen der igjen, den havde et Brød i Næbet og lod det falde i Græsset foran Drengen. Da var den Lille halvt trøstet, spiste sig mæt og sov ind.

Næste Morgen vækkedes han af sin Ledsagers Skrig; han stod op og fulgte efter Fuglen, som fløj foran ham, thi

han haabede, at den vilde føre ham tilbage til Eneboerens Hytte. Men den kloge Ravn havde ganske andre Ting i Sinde. Efter nogle Timers møjsommelige Vandring lysnede det i Skoven, og for Drengens Øjne straalede en prægtig Borg, fra hvis Taarn der vajede en broget Fane. Det var den Borg, hvor han var født, men det vidste han ikke. Ravnen var forsvunden, men den lille Dreng gik henimod Borgen og satte sig ned under Linden ved Borgeleddet. Borgvægteren kom ud med Hellebard og Stormhue, traadte hen imod ham og spurgte, hvem han var, hveden han var kommen, og hvad han attraaede, men kunde slet ingen Besked faa. Borgtyendet stimlede sammen om Barnet, men Ingen evnede at faa Andet ud af ham, end at han kom inde fra Skoven, at han var saa sulten og gjerne vilde hjem til sin Moder. Da forsynede de ham af Barmhjærtighed med Spise og Drikke og gik saa hver især igjen til sin Dont. Baade Karle og Piger havde fuldt op at bestille, thi næste Dag vilde Greven holde Bryllup med den sorte Ortrun. Den lille Dreng sad under Lindetræet og spiste den Mad, man havde givet ham; da hørte han Vingeslag. Han saae i Vejret. Der svævede en Ravn over hans Hoved; den havde Noget, som skinnede, i sit Næb, og nu lod den det falde i hans Skjød. Det var en fin, liden, gylden Kjæde og i den hang en hvid, skinnende Sten af Skikkelse som en Bønne. Drengen betragtede nysgjærrigt det blinkende Smykke og gjemte det saa i sin Kjortel. Men da Ravnen saae dette, skreg den lystigt og flagrede op paa Taarnets Tinde.

* * *

I Fruerstuen var der stor Forskrækkelse. Grevens Brud teede sig, som var hun fra Sans og Samling, og iblandt skjældte den gamle Moer Crescenz med svag Røst. Ortrun havde været i Badstuen, og, da hun atter vilde klæde sig paa, var den trolddomskraftige Hanesten forsvunden.

„Hjælp mig Moder!“ skreg Ortrun i vild Angst; „hjælp mig, at nu ikke Alt tilsidst skal styrte sammen for mig.“

„Hjælp mig!“ hvæsede den Gamle haanligt. „Har jeg ikke paalagt dig at vogte Stenen som din egen Øjesten? Jeg har lokket Fuglen paa Limpinden for dig; det var din egen Sag at holde fast paa den, din dumme, letsindige Tøjte!“ Datteren stampede i Gulvet.

„Du maa hjælpe mig!“ skreg hun. „Brug dine Kunster og kog mig en Elskovsdrik! Hvad er Du ellers Hex for?“

Moderens Øjne skinnede med grønlig Glans. Hun gjorde et Spring, borede sine Fingre ind i Datterens sorte, tykke Haar. „Er jeg en Hex, din lede Trold? Det er altsaa Takken for, at jeg har givet dig den Koglemagt!“ Da forstummede de brat begge To, thi midt i den aabne Dør stod Greven. Han saa bleg ud som en Dødning.

„Kvinde, hvad sagde Du om Koglemagt?“ raabte han.

Begge Kvinderne skjælvede som Æspeløv. Men Greven truede dem med draget Sværd og svor, at han vilde støde dem ned, om ikke de gik til Bekjendelse. Da kastede de sig ned for hans Fod og bad om Naade og tilstod, hvad de havde bedrevet.

Og Greven saa med Afsky og Forfærdelse paa den Kvinde, som havde spundet ham i sit Tryllegarn, og hans for-

haanede Hustrues hulde Skikkelse dukkede op for ham. Han stønnede højt som en anskudt Hjort, vendte sig bort og gik.

Men de to Kvindfolk rapsede til sig saa mange Klenodier og prægtige Klæder, som de kunde slæbe, svøbte sig i deres Kaaber og flygtede ud af Borgen som to graa Nattespøgelser.

*   *   *

I samme Øjeblik, som Trolddommen var vegen bort fra Greven, drog den bitre Anger og Længsel efter Alt, hvad han havde mistet, ind i hans Hjærte. For at drive de nagende Tanker paa Flugt, lod han sadle sin Hest og greb sine Vaaben for at jage i Skoven. Da han red ud af Borgporten, faldt hans Øje paa den vildfarende Dreng, der sad under Lindetræet, og han følte et Stik i Hjærtet, thi han tænkte paa sin lille Søn, der kunde have været i samme Alder som det fremmede Barn, om han ikke var bleven Ulvenes Bytte. Han standsede sin Hest for at betragte Barnet, og en uimodstaaelig Magt tvang ham til at springe af Saddelen og kjærtegne Drengen. Men Drengen slyngede sine Arme om Grevens Hals og bad med sin spæde Barnestemme:

„Bring mig hjem til Moder."

„Hvor er din Moder?" spurgte Greven.

„Der, borte," sagde Drengen og pegede med sin Finger ned imod Granskoven.

Da kom Ravnen flyvende hen over dem og flagrede skrigende om Faderen og hans Søn, men Drengen raabte:

„Der er den Fugl, som har fort mig herhen; den kjender Vejen til Moder."

Og Ravnen skreg: „Kra!“ og fløj henimod Skoven. Der slog han sig ned og drejede sit kloge Hoved om mod dem, der fulgte efter ham. Da sagde Greven:

„Vi skal søge din Moder op,“ løftede Drengen op til sig paa Hesten og red ind i Granskoven.

Men Ravnen fløj foran dem.

* * *

I Skovbroderens Enebo var der stor Sorg. Hele Natten og hele Dagen igjennem havde Fru Gotelind og Eremitten søgt efter det forsvundne Barn i Skoven, men ved Aftenstider var de Begge komne tilbage hver fra sin Side, uden at have fundet Drengen. Den stakkels Moder vred fortvivlet sine Hænder, og den gamle Eneboer stræbte forgjæves at indgyde hende Trøst.

Da hørte de Ravneskrig og Hovslag, og Fru Gotelind ilede i bange Forventning ud af Hytten. En stadselig Riddersmand kom sprængende paa sin Hest med den savnede Dreng foran sig paa Saddelknappen:

„Moder!“ skreg Drengen allerede langt borte og rakte sine smaa Arme frem. Fru Gotelind vilde ile ham i Møde, men hun maatte skjælvende støtte sig til Dørstolpen, thi Rytteren var hende vel kjendt.

Greven tøjlede sin prustende Ganger, sprang af Saddelen og satte Drengen paa Jorden. Saa vendte han sine Øjne mod den skjælvende Kvinde og styrtede med et højt Raab ned for hendes Fødder; men hun slyngede sine Arme om sin Husbondes Nakke og hang smilende og grædende om hans Hals.

Solen var gaaet til Hvile og den klare Morgen gik sin Gang hen over Granskoven. Ved Arneilden i Eneboet sad Greven og hans Hustru, lyksalige som et Brudepar, der lige har fundet hinanden.

Saa kom Drengen, der hidtil havde leget med Ravnen, løbende hen til sin Moder og lagde den gyldne Halskjæde, hvori den hvide Sten hang, i hendes Skjød.

„Hvor har Du det Smykke fra?“ spurgte hans Moder.

„Det gav Ravnen mig, da jeg sad under Træet paa Slottet.“

Men Eremitten saae paa Stenen, tog den i Haanden, holdt den prøvende op for Øjet og sagde:

„Det er den Sten Alectorius, om hvis Kraft de gamle Vismænd fortæller vidunderlige Ting. Den voxer i Maven paa en Hane, og fængsler ved Trolddomskraft en Mand til den Kvinde, som bærer Klenodiet skjult paa sit Legeme. Tro mig, Datter, den Sten har været Aarsagen til al din Sorg.“

Da tog Greven Guldkjæden, slyngede den i Gulvet og løftede sin Fod for at knuse Alectorius-Stenen. Men Ravnen var hurtigere end han, den greb Guldkjæden i sit Næb og fløj ud af Vinduet med den.

Om den har bragt Smykket op i sin Rede for at prøve Stenens Trolddomskraft paa en knibsk Ravnemoder, ja det har han, som beretter denne sandfærdige Historie, ikke kunnet faa at vide.

Julerosen.

Snehvide slumrer under sit hvide Tæppe i Glaskisten, og hendes kolde, onde Stedmoder raader i Landet. Hun er forfærdelig i sin Vrede, men, naar hun har en af sine gode Dage og naadig lader sin Diamantkrone tindre i Solens Skin, saa tør Menneskene nok ustraffet nærme sig hendes Ispalads. Hun har utallige Slotte, men det skjønneste ligger oppe i Højbjergene, og der holder hun helst sit Hof. De tusindaarige Bjerge staar i en Kreds omkring den Throne, Dronningen sidder paa, som gamle Hofmarskaller med stive Nakker og pudrede Parykker, og Havfruerne i Bjergsøerne holder som skjælvende Kammerterner Krystalspejlet for deres strenge Herskerinde. Hun betragter sit snehvide Aasyn og siger: „Jeg er den skjønneste i hele Landet," og ingen af Hoffolkene siger hende imod.

Men Andre tænker og taler anderledes. De blaa Mejser og Fuglekongerne, som sultne og frysende smutter om

i Granernes snedækte Kroner, fortæller med sagte Kvidren om Kongesonnen, som skal kysse den sovende Snehvide vaagen igjen; den ubehovlede Ravn skriger uden Ærbodighed op imod den onde Dronning, og Spurvenes Landstrygerfolk giver sin Uvillie Luft i lydelig Skjælden. Men den lille, brune Gjærdesmutte, der kryber som en Mus igjennem de visne Hækker, synger en Spottevise om den strenge Frue. Han har gjort en Opdagelse inde paa Skovvejen. Der henne paa Skraaningen, hvor Middagssolen slikker Sneen, viser der sig allerede Liv. Sidste Nat har Julerosen gjennembrudt det blinkende Dække og hilser med bojet Hoved Solens opgaaende Hjul.

Kjender I Julerosen? I Lavlandet voxer den ikke, men i Bjergene kjender hvert et Barn den. Et Steds kaldes den for Snerosen. andet Steds for den hvide Nyserod, og Julerose hedder den, fordi den blomstrer allerede ved Juletid. Dens lukkede Bæger, der er af Størrelse som den hundredbladede Rose, er snehvidt, undertiden overgydt med en fin Rodme som Snebræen ved Solopgang, og den, som ikke veed Besked med Blomstens Hjemstavn, holder den for et Barn af fjerne Himmelstrog, saa prægtig er den at skue.

Men det har saa sin egen Sammenhæng med Snerosen, og, vil I vide Noget om dens Herkomst, saa skal I nu høre.

I en frugtbar Alpedal, gjennem hvilken en med Gletchermælk opammet Elv vælter sine brusende Bølger, stod i fjerne Tider paa en Bakke et Slot med Taarn og Ringmur. Længere nede ved Elven havde fromme Munke bygget et stadseligt Kloster, og mellem Slot og Kloster, laa en Bonde-

gaard. Nu ligger Borgen forlængst i Ruiner, men Klosteret bestaar endnu, og Bondegaarden er i Tidernes Løb voxet op til en liden Kjøbstad.

Det var ved Juletid for mange, mange Aar siden, og der var endnu mere ensomt og stille i Dalen end ellers, thi Enhver, som kunde bære Sværd og Lanse, var dragen med Greven, som Borg og Land tilhørte, over Bjergene til Vælskland.

Ogsaa Bonden havde som Grevens Mand maattet forlade sin Gaard, og skjønt hans Hu og Lyst stod til Kampen, saa var Afskeden dog denne Gang bleven ham saare svær, thi han maatte hjemme efterlade en ung, blomstrende Viv med en treaarig Datterlil.

Julefesten stod for Døren. I Bondegaardens store Kokkenrum knitrede Ilden paa Skorstenen, og travle Piger med Lærredsforklæder blandede og æltede Dejgen til de søde Festkager. Valborg, Husmoderen var ikke til Stede, hun sad med sorgbetynget Hjærte ved Sengen hos sit Barn, som kastede sit feberglødende, lille Hoved uroligt frem og tilbage. Paa den anden Side af Sygesengen stod en Munk med blank Skaldepande og graat Skjæg. Det var Fader Coelestin fra Klosteret, en from Mand og velbevandret i Lægekunsten. Han betragtede den lille, syge Pige med prøvende Blik, rystede paa Hovedet og gav sig i Færd med at blande en Drik af sine medbragte Lægemidler.

Udenfor i Gangen hørtes tunge Trin, og ind i Sygestuen traadte en gammel Mand, klædt i en Kappe af grovt Vadmel; i venstre Haand holdt han sin bredskyggede Hat,

men i sin højre et Lam, der var snittet ud af Træ. Det var Faarehyrden paa Bondegaarden. Han tilkastede Munken et mørkt Blik, saa traadte han hen til den lille Seng og rakte Lammet frem imod Barnet. Med Konrog havde han givet det to kulsorte Øjne og med Brombærsaft en rød Mund, men Barnet havde ikke Øje for Legetøjet. Moderen sukkede, og Hyrden gik med saa lette Trin, som han evnede, atter ud af Stuen. Munken heldte Lægedrikken i Barnets Mund, talte trøstende Ord og gik saa ogsaa. Moder og Barn var alene.

Lægemidlet syntes at gjøre den febersyge, lille Pige godt, hun faldt i en dyb Søvn og sov Middag over. Men, da Solen heldede mod sin Nedgang, blev Barnet uroligt igjen, dets Pande brændte som Ild, og det talte usammenhængende Ord. Pludselig rejste den Lille sig op i Puderne og sagde: „Se Moder, se den skjønne Frue og de mange smaa Børn. Og Fruen giver mig Roser, hvide Roser!" Saa sank hun atter tilbage og lukkede Øjnene. Men Moer Valborg faldt ned paa Knæ og hulkede sagte: „Barnet har set Himlens Engle, nu maa hun dø."

Men Moderen overlod sig ikke længe til sin Smerte. Hun ilede hen til Døren og raabte ud til Tyendet, at sende Bud efter Fader Coelestin. Men Karle og Piger var gaaede i Klosterkirken, for at høre Julemessen, og kun en gammel, lam Pige var bleven hjemme, for at passe Ilden paa Skorstenen. Hende befalede Moer Valborg at slukke Ilden og blive hos Barnet. Selv svøbte hun sig i sin

Kaabe, forlod Gaarden og ilede saa hurtigt, hun formaaede det, hen til Klosteret.

Solen var allerede gaaet ned, kun Bjergenes Toppe glødede endnu, i Dalen havde Skumringen allerede bredet sit graa Taagetæppe over Snemarkerne. Ingen levende Skabning var synlig, kun to Krager trak med langsomme Vingeslag ind imod Skoven. Langt borte skinnede et Lys igjennem Taagen, det kom fra Klosterkirkens oplyste Vinduer, og hen efter Lyset over den knirkende Sne skred Moderen med angstfyldt Bryst.

Pludselig standsede hun foran Elven, og hendes Hjærte stod stille. Ud fra Skoven kom en lang Skare af Taageskikkelser; forrest i en hvid, folderig Kaabe en skjøn, alvorlig Kvinde, høj af Vært, men bagefter hende trippede en Skare smaa Børn med blege Ansigter og i hvide Klæder.

Skjælvende skjulte Bondekonen sig bag en Træstamme og lod Toget glide sig forbi. Til allersidst kom endnu et Barn, som ikke rigtigt kunde følge med de Andre, thi det traadte bestandig i sin side Kjole, som slæbte efter det paa Vejen. Da glemte Moer Valborg sin Angst og overvandt sin Gru. Hun traadte hen til Barnet og kiltede dets lille Kjole op, saa at det kunde holde Skridt med de andre Børn.

Og den skjønne, hvide Frue vendte sit Aasyn om mod den hjælpsomme Kvinde, smilede til hende og pegede med sin Finger paa Jorden ved hendes Fødder.

I samme Øjeblik dirrede Klosterklokkens Klang gjennem

Luften; Synet forsvandt som en Taage, Vinden spreder, og Moer Valborg stod i Tusmorket alene paa den snedækte Eng.

Med bange Skridt nærmede hun sig det Sted, som den høje Kvinde havde peget paa med sin Haand, og hendes Hjærte bankede stærkere af Fryd. Af den frosne Jord var der voxet en Busk frem med grønne Blade og hvide Roser.

„Der er de Roser, som mit Barn saae i Drømme!“ udbrød Moer Valborg; saa plukkede hun tre af Blomsterne og ilede i hurtigt Løb tilbage til Bondegaarden.

Ved Sygesengen traf hun foruden Pigen ogsaa den gamle Faarehyrde. Han holdt ikke videre af Klosterbroderens Kunst og havde derfor selv kogt en Drik af Gedegalde og Enebær og givet det syge Pigebarn den. Moer Valborg traadte hen til Sengen, lagde de tre Roser paa Tæppet og saae med ængstelig Forventning paa Barnet. Det greb med sitrende Hænder efter Blomsterne, holdt dem op til Ansigtet og nyste højt og stærkt.

„Gud velsigne dig!“ raabte Moderen, Hyrden og Pigen. Saa forlangte Barnet Noget at drikke, lagde sit lille Hoved om paa Siden og sov ind.

„Nu har Sygdommen mistet sin Magt,“ sagde Hyrden. „Min Drik og den Nysen har frelst Jert Barn. Men hvor har vor Moer de Roser fra?“

Sagte fortalte Moer Valborg den Gamle, hvad der var hændet hende.

„Det har ikke været nogen Anden end Fru Birchta med Alfefolket,“ forklarede Hyrden. „I de tolv Julenætter vandrer

hun saadan om, og min Fader har ogsaa selv set hende. I fordums Dage har hun boet ovre i Fruerbjerget, men, da Munkene byggede deres Stenhuse op, drog hun bort, og nu viser hun sig kun i de tolv Dage og velsigner Landet. Det var Jer gode Lykke, lille Moer, at I hjalp den lille Alf. Fru Birchta er en mild Frue og gjengjælder enhver Tjeneste, man viser hende." Og nu fortalte den gamle Hyrde Alt, hvad han vidste om Fru Birchta, og han var vist nok bleven ved at fortælle lige indtil Hanegal, om ikke Moer Valborg med venlige Ord havde faaet ham ud af Sygestuen.

Saa sad hun igjen alene ved sit Barns Leje. Den Lille holdt de tre Roser fast i Haanden, og hendes Aandedræt gik roligt og let. Kun en eneste Gang talte hun i Søvne, da der hist ovre fra Klosteret lød Orgelklang og Munkenes Lovsang: »Gloria in excelsis«. Men Moderen knælede ned og bad længe.

Da Fader Coelestin kom næste Dag, for at se til det syge Barn, sad hun op i sin lille Seng og legede med det Lam, som Hyrden havde snittet til hende.

„Feberen er jo borte," sagde Lægen fornøjet; „men det var ogsaa en kostelig Drik, jeg havde lavet til Barnet; jeg haaber da, at I viser Jer taknemmelig mod Klosteret."

Men Moer Valborg tog Munken til Side og meddelte ham i Fortrolighed, hvad der havde tildraget sig Juleaften.

Da rynkede den gode Pater sin Pande:

„I har drømt," sagde han, „eller Sneen har blændet Jer. Vogt Jer vel for, at Jer taabelige Tale ikke kommer vor

Abbed for Øre, den kunde skaffe Jer en slem Bod paa Halsen."

Men, da Moer Valborg viste ham de underbare Roser, hvis Lige den urtekyndige Læge aldrig for havde set, da blev han først ganske eftertænksom, men sluttelig tog han saa til Orde:

„Lille Moer, I er bleven delagtig i en overvættes stor Naade. I har med livagtige Øjne skuet Himmeldronningen selv og de salige Smaaengle i hendes Følge. Det var vor kjære Frue, som har givet Jer de tre Roser, vor Herres egen Moder og ikke det gyselige Utyske, hvis Navn ingen Christen tør bringe over sine Læber. Mærk Jer vel det, lille Moer, og hør nu godt efter. Mariabilledet over Sidealteret i vor Kirke trænger til en ny Klædning og for den Sags Skyld til en Krone med. Vis Jer nu taknemmelig imod Guds Moder og skjænk hende en ny Kjole. Vil I love mig det?"

Og forskrækket over Munkens Advarsel sagde Moer Valborg: „Ja, det skal ske, siden I vil det."

Og derpaa lod hun en Side Flæsk, to fede Gæs, en Krukke Smør og en Bimpel Rødvin lægge ned i en Hankekurv og paalagde to af Pigerne at bære den efter Fader Coelestin ned til Klosteret. Men Fader Coelestin smilede velbehageligt, velsignede Moder og Barn, Hus og Folk og gik derfra, ledsaget af de stønnende og pustende Piger. Men den gamle Hyrde brummede ved sig selv: „Der gaar nu den Ene igjen med den Tak, som den Anden har fortjent."

Men med den Anden mente han sig selv.

Moer Valborg tænkte omtrent det Samme, men hun tav ganske stille dermed. Hun gav Hyrden en klækkelig Gave, og Mariabilledet i Klosteret fik en sølverne Krone og en ny Kjole, som der Intet var sparet paa med Bræmmer og Flitterstads.

Men den Blomst, som var spiret frem i Himmeldronningens — eller var det mon Fru Birchta's? — Fodspor, bar Fro og formerede sig i Landet og har efter tilforladelige Vidnesbyrd ogsaa senere gjort mange Vidundere.

Juletrolddom.

Solen vilde efter sit korte Løb gaa til Hvile. Den prøvede paa at forgylde Taarnspirene og de snedækte Tagrygge, og, da det ikke rigtigt vilde lykkes den, saa gjemte den sig ilfærdigt bag en graa Sky. Enkelte Stjerner kiggede ud af deres Glugger, men Taagen rullede ned fra Bjergene og ødelagde rent Udsigten for dem; saa lukkede de ogsaa Vinduerne igjen og gik til Ro. Men i Dag var for Resten ogsaa deres Lys ganske overflødigt, thi i Løbet af en Times Tid blev Tusinder og atter Tusinder af Lys tændte af glade Mennesker og skinnede ud i Decembernatten. Julen, den glade Tid, er kommen, og en Skare usynlige Engle sværmer glædebringende omkring i den gamle Byes Gader og Stræder.

Men ogsaa Væsener af Kjød og Blod og med Kinder, som rødmer af Kulde, færdes omkring i Gaderne. De fleste

bærer en omhyggelig indsvøbt Gjenstand, som senere, naar den ligger under det lysstraalende Grantræ, vil blive hilset med Jubelraab. I Aften har Alle travlt, ingen Klynger af sladrende Tjenestepiger standser de Forbigaaendes Strøm, og mødes tilfældig to Bekjendte, saa iler de med flygtig Hilsen hinanden forbi. Efterhaanden bliver der mere stille paa Gaden, Butiksdørene lukkes og Husenes Vinduer bliver lyse. Hist og her trænger dæmpet Barnejubel ud fra Husenes Indre, og Vægterens Fodtrin giver Gjenlyd, mens han skrider ned ad Gaden.

Ind ad Porten paa et gammelt Patricierhus gik en velvoxen Mand med en bredskygget Hat paa Hovedet og ifört en lang Kappe. En hvid Pudelhund fulgte efter ham. Da han var kommen op i første Stokværk, aabnede Manden en Dør, paa hvis Plade der stod en anset Kunstners Navn, og faa Øjeblikke efter traadte han ind i et hyggeligt Værelse, der var oplyst af en mildt skinnende Lampe. En stor, graa Hankat rejste sig fra sin Pude ved Siden af Ovnen og hilste paa sin indtrædende Herre med sagte Spinden. Saa viste den Pudelen samme Høflighed og lagde sig ned igjen. Pudelhund og Hankat havde kjendt hinanden i adskillige Aar og levede sammen, ikke som Hund og Kat, men som to brave Kammerater, der har gaaet i Skole sammen.

Manden lagde Hat og Kappe fra sig og traadte hen til Vinduet. I Huset lige over for skinnede Lysene fra et Juletræ, og Skyggerne af Børn og Voxne tegnede sig af paa de nedrullede Gardiner. Længe stirrede Manden paa de oplyste Vinduer, vendte sig saa omkring, strøg sig med Haanden

over Øjnene og sagde sagte hen for sig selv: „Og her er jeg alene."

Som om den vilde modsige ham, kom Pudelen hen til ham og rørte ved hans Haand med sin kolde Næse; men dens Herre lagde ikke Mærke til dens Kjærtegn. „Jeg er alene," gjentog han. Saa satte han sig i en Stol og stirrede ned for sig.

Det var ingen muntre Billeder, som den ensomme Mand lod glide sig forbi: en sorgelig Barndom, en Ungdomsalder fuld af haarde Savn, møjsommelige Kampe og Skuffelser af enhver Art. Omsider var dog baade Ære og jordisk Gods blevne ham rigelig til Del; men i de trange Tider havde han glemt at være glad. Ungdommen var borte, paa hans mørke Haar havde den frembrydende Høst begyndt at drysse sine Rim — og alene var han.

Da hørte han pludselig, som han sad og rugede over sine Tanker, tæt ved sig disse Ord: „Hør, Fætter, skal vi slaa en lille Sladder af? Nu sover Herren."

„Aa ja, saamænd," lød Svaret. „Begynd Du kun."

„Det er min Hund og min Kat," sagde Manden ved sig selv, „og jeg drømmer. Ja, det er ogsaa sandt, Julenat faaer Dyrene jo Mæle; det har jeg tidt nok hørt som Barn. Blot jeg nu ikke vaagner, førend jeg har hørt, hvad de To har at fortælle hinanden."

„Hør, min gode Kat," begyndte Pudelen saa, „veed Du hvad? Herren har i den sidste Tid slet ikke huet mig rigtigt. Han forsømmer mig; jeg vilde endda lade ham, at han ikke lod mig klippe i Sommer, men, at han næsten aldrig bruger min Tjeneste, det bedrøver mig virkelig."

„Ja," svarede Katten, „han er ikke længere den Gamle; tænk Dig blot, i Gaar havde han endogsaa helt glemt at give mig min Frokost. Jeg bliver til Syvende og sidst nødt til igjen at fange Mus paa mine gamle Dage, og det var sandelig haardt nok."

„Veed Du hvad, Fætter," sagde Pudelen, „veed Du, hvad der vilde være det Bedste baade for ham og for os? Hvis vi bare fik en Kone i Huset, som kunde se rigtigt efter og holde Orden."

„Aah!" udbrød Katten. „Det er saadan sin egen Sag. De Venner, som Manden har erhvervet sig i sine Ungkarlsdage, ser Konen for det Meste skjævt til. Vi er begge To ud over vore bedste Aar. — Naar nu den unge Kone viste os Døren, hvad saa, Fætter?"

„Jeg veed dog ellers En, som ikke vilde gjøre det," svarede Hunden, „og Du kjender hende ogsaa."

Katten løftede Forpoten op imod et lille Billede paa Væggen; det var et Kvindehoved med store, mørke Barneøjne. — „Er det hende der, Du mener?"

„Ja," sagde Pudelen. „Det var en Kone for os. Mig holder hun rigtigt af, det veed jeg, og Dig kan hun ogsaa godt lide, for jeg har med mine egne Øjne set, at hun forleden, da Du listede paa Spurvejagt omkring hendes Vinduer, satte en Kop Mælk frem til Dig. Og vores Herre —"

„Ja, ham kan hun ogsaa godt lide," afbrød Katten den. „Det veed jeg godt. For, naar hun sidder ved Vinduet og syer, naar Herren gaar over Gaden, saa vender hun sin kjønne, hvide Nakke efter ham og bliver ganske rød, og naar Mennesker rødmer —"

„Ja, det veed jeg Besked med," afbrød Pudelen Kattens Tale. „Saa er vi To altsaa ganske enige, og det er jo Hovedsagen; hun skal og maa blive vores Frue."

„Ja, men Herren?" spurgte Katten noget tvivlende.

„Det giver sig nok," sagde Hunden med rolig Overbevisning. „Men stille nu, han rører sig, nu vaagner han!"

Den Sovende foer op af Stolen og kastede et mistroisk Blik til sine Stuefæller. Men de laa, som det syntes, hensunkne i søde Drømme, slyngede i hinanden som de broderede Sneglehuse paa deres Puder, og rørte sig ikke af Pletten. Og Manden gik med Hænderne paa Ryggen op og ned ad Gulvet med lange Skridt, som En, der overvejer en alvorlig Sag med sig selv.

Vi overlader den ensomme Mand til hans Pudel og hans Kat og stiger op ad Trappen, saa langt den gaar, og den gaar lige op under Taget, hvor fattige, trætte Mennesker hviler ud efter Dagens Møje i trange Kamre. I et af disse smaa Kamre, det reneste og pæneste af dem alle, sad to Kvinder, en gammel og en ung. Paa Bordet foran dem stod to dampende Skaale og en overskaaren Kage. Pigen havde et fint, blegt Ansigt og to store, mørke Øjne, som skuede snart vemodigt, snart lystigt ud i Verden. Hun var Sypige. Den Gamle saae ud som en Vaskerkone og var den Unges Moster. Hun var kommen ude fra sin fugtige Bolig i Forstaden, for at modtage de Gaver, hendes Søskendebarn havde tiltænkt hende: et Par Pund Sukker og Kaffe, et strikket Tørklæde, som den Gamle af og til kjærtegnende lod sin skrubbede Haand glide hen over.

Julekagen paa Bordet blev mindre og mindre, thi Moster spiste, som om hun ingen Mad havde faaet i tre Dage, og da hun ikke kunde mere, fandt hun sig efter nogen Vægring i, at Sypigen svøbte Resten ind i et Stykke Papir, for at hun kunde tage det hjem med sig.

„Hør nu, Barn," sagde den Gamle, imedens hun lavede sig til at gaa hjem. „Du gjorde klogest i at gaa tidlig i Seng i Aften, for Julenat sker der alskens sælsomme Ting, og Du er jo saa ganske alene. Er Du slet ikke bange?"

Pigebarnet rystede paa Hovedet og lo. „Hvad er det for sælsomme Ting, lille Moster?"

„Er Du aldrig nogen Julenat Klokken 12 kommen forbi en Kirke?" spurgte Vaskerkonen. — „Ikke det? — Ja, hvis jeg vilde fortælle Dig, men jeg vil ikke gjøre Dig bange. Og Julenat kan en Jomfru ogsaa faa at vide, hvem hun faar til Mand; men det er en farlig Historie."

Den Lille spidsede Øre. „Hvorledes bærer man sig ad med det?" spurgte hun.

„Men Barn," advarede den Gamle, „det vil Du da vel ikke?"

„Nej, saa nysgjærrig er jeg ikke; men jeg gad dog nok vidst, hvordan man bærer sig ad med at faa det at vide."

Moster satte sig ned igjen og krammede sin Visdom ud: „Naar en Pige sidder Julenat moersalene paa sit Kammer og dækker Bordet til To, saa viser hendes Tilkommende sig. Men han er ikke af Kjød og Blod, det er et Aandesyn, og naar Hanen galer, forsvinder det. Derfor gjør Pigen bedst i at have en Hane i en Sæk ved Siden af sig. Og bliver

hun bange for den uhyggelige Gjæst, behøver hun blot at klemme Hanen, saa skriger den, og Spøgelset forsvinder. Der er Mange, som siger, at det er den Slemme selv, som paatager sig Elskerens Skikkelse. Det troer jeg nu rigtignok ikke, men en farlig Leg er det altid. Jeg har selv udstaaet en forskrækkelig Angst — den Gang, jeg forsøgte paa det."

„Saa?" spurgte Pigen nysgjærrig. „Har I selv prøvet Trolddommen? Og kom der da Nogen?"

„Nej," sagde den Gamle, „der kom netop Ingen, og saa vidste jeg, at jeg skulde sidde ledig, og det har jeg jo ogsaa gjort. Men jeg fortryder næsten, at jeg har fortalt Dig Alt dette her. Ikke sandt, Du gjør det jo ikke? — Nu skal Du have rigtig Tak for dine Julegaver; men lys lidt for mig, der er bælgmørkt der udenfor og Trappen er saa stejl."

Syjomfruen lyste den Gamle ned med sin Lampe og gik saa op igjen i sit stille Kammer. Den varme Aftendrik havde rødnet hendes lille Ansigt ganske svagt, og medens hun nu med husmoderlig Travlhed samlede Tallerkener og Kopper sammen igjen, vilde hun have været en kjær Øjenlyst for Enhver, der havde set hende; men her var nu slet Ingen, der kunde vederkvæge sig ved at se paa den blomstrende Glut.

Alt det, den gamle Tante havde fortalt hende, løb hende rundt i Hovedet. Først smilede hun ad Juletrolddommen, saa blev hun eftertænksom, og til Syvende og sidst — det var jo kun en uskyldig Spøg — tog hun en hvid Dug frem, dækkede Bordet med den og lagde to Servietter paa den. — Se saa, nu kunde han jo gjerne komme. Nogen Hane havde hun jo rigtigt nok ikke, men et lille Kors bar hun i sit

Halsbaand, og for Korset maa jo alle Spøgelser vige. Hun satte sig ned, holdt sine smaa Hænder foldede i Skjødet og lod i Tanken alle de Mænd, hun kjendte, drage forbi: Den krøllede Butikssvend henne i Urteboden, som altid vejede Sukkeret og Kaffen saa rundeligt af til hende, Kommandersergenten, som undertiden mødte hende og hilste hende saa ærbødigt, og Skriveren i Huset lige overfor, som hver Aften spillede paa sin Fløjte: „Jeg fryser, siger den Lærke graa," — men Ingen af dem var den Rette. Saa tilsidst kom der dog En til, men det var en alvorlig, fornem Herre, som næppe tænkte paa den stakkels Sypige oppe paa Tagkammeret.

For to Aar siden, den Gang hendes Moder levede endnu, havde han første Gang mødt hende paa Trappen, var bleven staaende og havde set paa hende med et Par milde Øjne. Næste Dag havde han talt til hende og bedet hende, om hun vilde staa Model for ham til et Billede. Først havde hun vægret sig, for hun havde hørt saa mange skrækkelige Historier om Malere og Modeller; men Herren havde talt saa venligt til hende, og saa var hun da, ledsaget af sin Moder, kommen ned i hans Atelier. Senere havde hun ogsaa set Billedet færdigt. Det forestillede en gammel Mand med en Harpe, og ved Siden af ham sad der en ung Pige, og det var den lille Sypige selv, som hun gik og stod. Da Billedet var vandret ud i den vide Verden, havde Maleren stukket en stor Pengeseddel i hendes Arbejdskurv. Hun havde egentlig ikke villet tage imod den, men, da hendes Moder den Gang laa paa sin Sotteseng, turde hun ikke afvise Gaven, og Pengene forslog ogsaa netop til at faa hendes Moder begravet for og til

et lille Kors paa Graven endda. Siden den Tid havde Maleren aldrig talt til hende, men hun saae hver Dag den alvorlige Mand, og hans to Husfæller, Pudelhunden og Katten, havde hun sluttet Venskab med, og hun gjorde Dyrene Alt det gode, hun kunde.

Lampen flammede i Vejret og skræmmede Sypigen op af hendes Drommerier. Foran sig saae hun den dobbelte Opdækning, og hun lo og sukkede paa en Gang. „Du er dog en taabelig Skabning," hviskede hun ved sig selv og rejste sig for at dække af Bordet igjen.

Da bankede det paa Doren.

„Hjælp nu, Himmel! Om Juletrolddommen dog ikke var noget Æventyr!" Og Doren gik op, og Aandesynet, som viste sig i den aabne Dor, lignede jo Maleren paa en Prik. Men det stakkels Pigebarn sank skjælvende og bævende ned i Stolen og skjulte Ansigtet i sine Hænder.

„God Aften," sagde Aanden med dyb Stemme, og saa traadte han nærmere, satte sig ved Siden af Sypigen og tog hendes Haand. Ellers har Aander nok iskolde Hænder, men igjennem den Haand, som greb den unge Piges Hojre, folte hun Livets Varme stromme.

Og saa begyndte Aanden at tale. Den talte om den ensomme, glædelose Tilværelse, som den forte, og endnu Mangt og Meget om Kjærlighed og Troskab, og Pigen lyttede dertil med bankende Hjærte. — Om det nu virkelig slet ikke var nogen Aand! Med skjælvende Hænder famlede hun efter Korset, som hun bar om Halsen. For Korset maa al Trolddom jo vige Hun greb det og holdt det frem imod Aanden.

Men han smilede, greb Korset og sagde: „Mit stakkels Barn, troer Du mig da ikke paa mit Ord? Jeg sværger Dig til paa Korset her, jeg holder i mine Hænder, at jeg mener Dig det tro og ærligt. Vil Du være min Hustru?"

Da jublede den lille Piges Hjærte som en Lærke. Nej, det var intet Aandesyn, som vilde flyde bort i Taage ved Hanegal. Det var en Adams Søn med Kjød og Blod, hans Mund, som hendes Læber søgte, var varm, og hans Hjærte bankede mod hendes Barm i stærke Slag.

O, du velsignede, lykkelige Julenat!

Da kradsede der Noget paa Døren, og, da hun lukkede den op, sprang Pudelhunden ind ad den, og lige bag efter den kom Katten til Syne. De vilde blot bringe deres Lykønskninger. Pudelen sprang snart op ad sin Herre, snart helt op ad Pigen og peb af Glæde. Men Katten skjød Ryg og snurrede dertil som en Spinderok.

At de to Mennesker havde fundet hinanden, var de to kloge Dyrs Værk. De var nok stolte deraf, men de talte ikke om det, thi sand Fortjeneste bærer sin Løn i sig selv.

